

ΑΝΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ

για να
μένετε
πάντα θεατές
στα γεγονότα

ΜΙΑ ΕΥΓΕΝΗΣ ΧΟΡΗΓΙΑ ΤΩΝ: CNN Apple CITIBANK Mobil EXXON Shell Ford HP BP Nestlé L'ORÉAL Johnson & Johnson abc NBC Olympics

ΚΑΤΩ Η ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ! ΖΗΤΩ Η ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ!

Η πείνα εξημερώνει τα αγριότερα ζώα, διδάσκει την ευγένεια και την αξιοπρέπεια, την υπακοή και την υποταγή, ακόμα και στους πιο διεστραμένους. Γενικά, μόνον η πείνα μπορεί να τιθασεύσει και να εξαναγκάσει τους ανθρώπους να εργαστούν. Η πείνα αποτελεί όχι μόνο μια ειρηνική, υπόγεια και διαρκή μορφή πίεσης, αλλά και το πιο φυσικό κίνητρο για εργασία και παραγωγικότητα. Και όταν ικανοποιηθεί, θέτει ισχυρά και μακρόβια θεμέλια ευγνωμοσύνης και καλής θέλησης του εργαζόμενου απέναντι στον εργοδότη.

Αυτά ανέφερε το 1786 ο γνωστός θεμελιωτής του βιομηχανικού καπιταλισμού William Townsend. Τι συμβαίνει όμως σήμερα; Άρθρο της «Α» στη 2η σελίδα.

Πόλεμος στην Ανατολασία

• Καμμία συμμετοχή της Ελλάδας • Θα στείλουμε μόνο ένα σύνταγμα για ανθρωπιστικούς λόγους • Μεγάλη ευκαιρία για επενδύσεις

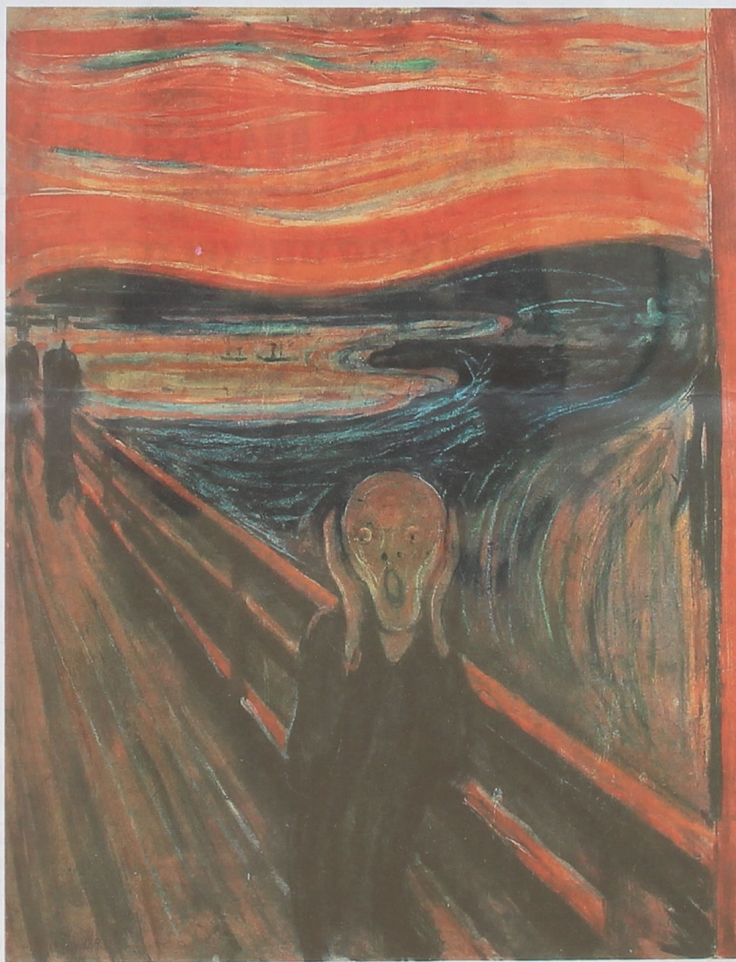
ΣΕΛ. 15

ΕΡΕΥΝΑ «Α»

Διαδηλώσεις: Η πολιτική επιστρέφει στη μόδα

Μήπως οι νέοι μας ζουν μια πρωτόγνωρη πολιτικοποίηση που δεν περνά μέσα από τα κόμματα; Μιλούν: Βασίλειος Κωστέτσος, Λιάνα Κανέλλη, Τατιάνα Στεφανίδου, Κώστας Ζουράρης, Φιλήμων.

ΣΕΛ. 26

Επιτέλους... Στρατόπεδα εργασίας για τους μετανάστες

Πλήρη έλεγχο και μέγιστο κέρδος εξασφαλίζει η νέα επαναστατική πρωτοβουλία της κυβέρνησης. Εκπρόσωπος της ΓΣΕΕ χαιρέτισε το μέτρο, τονίζοντας πως θα τονωθεί η τοπική οικονομία των περιοχών όπου θα εγκατασταθούν τα στρατόπεδα. Η Μαρία Δαμανάκη δήλωσε πως το μέτρο είναι προς τη σωστή κατεύθυνση, πρόσθεσε όμως πως πρέπει να διασφαλισθεί ο ευρωπαϊκός προσανατολισμός. Διαμαρτυρίες του ΚΚΕ γιατί η κατασκευή των στρατοπέδων ανατέθηκε σε κοινοπραξία γερμανικών και αμερικανικών εταιρειών —άλλη μια πράξη υποτέλειας της κυβέρνησης» δήλωσε η Αλέκα Παπαρήγα.

ΝΕΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΜΕΤΡΟ

Αστυνομικός πολυκατοικίας

Μετά τη μεγάλη επιτυχία του αστυνομικού γειτονιάς, το υπουργείο δημόσιας τάξης εισάγει δοκιμαστικά το νέο πρωτοποριακό μέτρο του αστυνομικού της πολυκατοικίας. «Θα αξιοποιήσουμε το υπάρχον δυναμικό, αλλά θα προβούμε και σε μαζικές προσλήψεις. Θα είναι ένα μεγάλο χτύπημα στην ανεργία, ενώ ταυτόχρονα θα ικανοποιήσει και το δημόσιο αίτημα για ασφάλεια. Αιτήσεις μπορούν να υποβάλλονται ακόμα και από ιδιώτες που θέλουν να αναλάβουν οι ίδιοι το ρόλο του αστυνομικού της πολυκατοικίας τους» δήλωσε ο εκπρόσωπος Τύπου.

ΣΕΛ. 13

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ

Κινητό σε εμφύτευμα!!!

Κοσμοϊστορικές αλλαγές προκαλεί το νέο τεχνολογικό θαύμα. Και έλληνας επιστήμονας συμμετέχει στο σχεδιασμό του νέου επαναστατικού κινητού, που εμφυτεύεται ως τσιπ στον αριστερό λοβό του εγκεφάλου! Αξιοποιεί τις τεχνολογίες Bluetooth, Wap και GPS. Γράφει βίντεο σε MPEG!

ΣΕΛ. 18

ΤΕΧΝΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

Κάλλι Μινόγκ:

“Είμαι ενάντια στον πόλεμο!”

Με ζαρτιέρες και αντιπολεμικά συνθήματα στο νέο της βίντεο κλιπ! Αποκλειστικές φωτογραφίες από τη σέξυ αυστραλέζα σταρ, που τολμάει να υψώσει το ανάστημά της ενάντια στον πόλεμο.

ΣΕΛ. 33

ΑΝΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ

ΜΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΣΑΝ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΑΛΛΕΣ

ΑΠΟΨΕΙΣ

ΚΑΤΩ Η ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΖΗΤΩ Η ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ

Σε μια εποχή όπου ο δυτικός κόσμος κατακλύζεται από εμπορεύματα, η κυριαρχία διατηρεί τον πληθυσμό σε συνθήκες συνεχούς στέρησης, συνεχούς ανικανοποίητης επιθυμίας για αντικείμενα. ***Η νέα πείνα.***

Ο υπήκοος της αναπτυγμένης Δύσης είναι ο τέλειος ηδονοβλεψίας: όλα τα περιοδικά είναι πορνοπεριοδικά –πρωτοποριακά μοντέλα αυτοκινήτων, εξωτικές σπεσιαλτέ, καλογυμνασμένα σώματα, ευτυχισμένοι οικογενειάρχες, περιζήτητοι εραστές, γιγάνια wok, φιλήδονα κορμιά, χαμένοι παράδεισοι, μοναχοί σαολίν, home cinema, νέοι πανίσχυροι υπολογιστές, extreme sport, ιδανικά σπίτια, σπα, χορευτές καποείρα, συναρπαστική ζωή, ***εικόνες μια ζωής που πάντα του ξεφεύγει.***

Είναι συγχρόνως ο τέλειος δούλος: οι μόνες επιθυμίες που επιτρέπονται είναι αυτές που δεν μπορούν να ικανοποιηθούν, η ευτυχία είναι υποχρεωτική. Καμμία σκέψη για γνώση, για συλλογική ζωή, για δημιουργία –και η αντίσταση του ακόμα περνάει μέσα από τις οθόνες της τηλεόρασης.

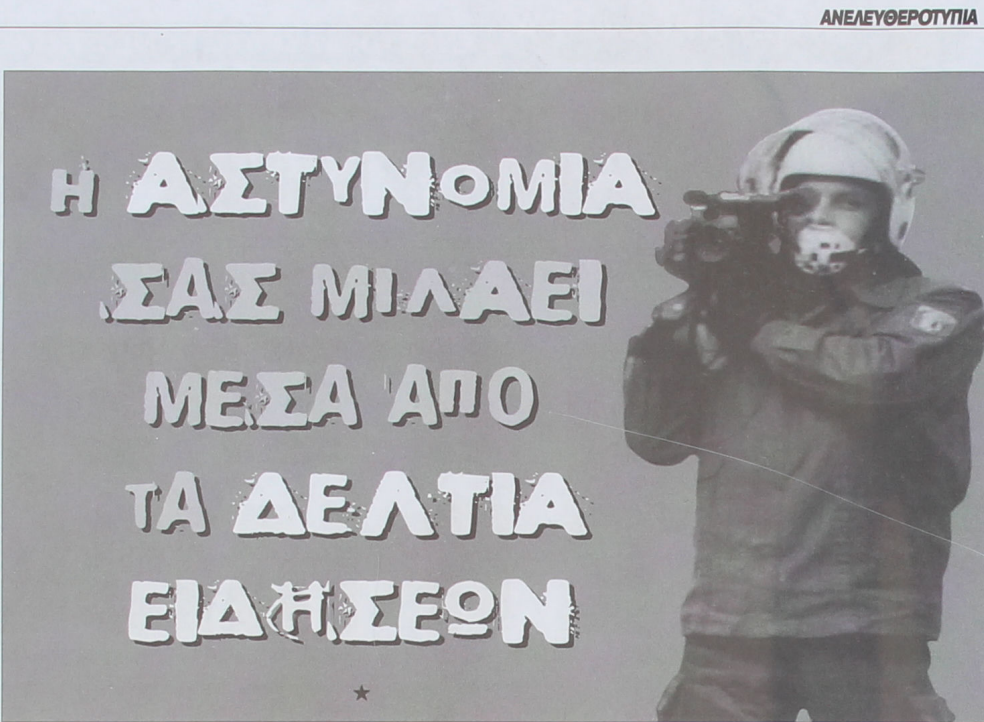
Ο σύγχρονος καπιταλισμός έχει εγκλωβίσει τους υπηκόους του σε ένα φαύλο κύκλο δουλειάς και κατανάλωσης. Παραχωμένοι στα προνομία, υποφέρουν καθώς παλινδρομούν ανάμεσα στη στέρηση από το ουσιώδες και στο μπουήτισμα από το περιττό. Την ίδια ώρα, τα πλοκάμια της διεθνοποιημένης οικονομίας σφικταγκαλιάζουν μέχρι ασφυξίας τον πλανήτη, λεηλατώντας ψυχές και πρώτες ύλες. Όλα σκεπάζονται από τη νεκρική σιγή της εκκωφαντικής φλυαρίας των media. Που και που, εικόνες φρίκης απ’ τον τρίτο κόσμο προβάλλονται επιλεκτικά, ώστε οι υπήκοοι του πρώτου κόσμου, θεσπές στις ασύλληπτες τραγωδίες, να βλέπουν πως τα συμφέρονά τους ταυτίζονται με αυτά των αφεντικών τους. Το σοκ μετατρέπεται είτε σε φιλανθρωπία (τους *καμμένους...*) που ανακουφίζει πρόσκαιρα τον ευνοχιζόμενο συναισθηματικά υπήκοο αφού νιώθει, επιτέλους, ένα αυθεντικό συναίσθημα, είτε σε ανθρωποφάγο κατανάλωσθ του πόνου (ένα θέαμα που ούτε ο Hannibal Lector δεν μπορεί να του προσφέρει). Αλλά και όταν οι εικόνες έρχονται από το εσωτερικό του “καπιταλιστικού παράδεισου” (άστεγοι, άνεργοι, μετανάστες κλπ), η χρήση τους είναι η ίδια. Η δυστυχία των άλλων δεν ενισχύει παρά τον ατομικισμό και την λογική “εγώ θα τη βολέψω”, μέσα από την αναζήτηση ατομικών λύσεων και την βύθιση στον κυνισμό και την απάθεια: *“Με φτνύρι την απάθεια και την διαφορία σκάβουμε το λάκο μας σ’ αυτή την κοινωνία”*.

Η παρούσα έκδοση επιθυμεί να παρουσιάσει χαρακτηριστικές όψεις, κεντρικά σημεία της σύγχρονης κυριαρχίας. Η επιλογή της θεματολογίας απέχει πολύ από το να είναι πλήρης: είναι απλά ενδεικτική. Η θεματολογία θα μπορούσαν επίσης να ήταν: μετανάστες, τοξικοεξάρτηση, εμπόριο γυναικών, πετρελαϊκές εταιρείες, εταιρείες όπλων, ολυμπιακοί αγώνες, ιδεολογίες εξαπάτησης, και μυριάδες άλλες ιστορίες εγκλημάτων και λήθης. Άλλωστε, τα θέματα είναι τόσο αλληλένδετα, ώστε και από ένα μόνο να ξεκινήσεις μπορείς να φτάσεις στον πυρήνα αυτού που αποκαλείται ζωή στο θαυμαστό καινούργιο κόσμο.

Να σταματήσουμε τη φλυαρία, να αρνηθούμε τον ατομικισμό, την ανταγωνιστικότητα και τον κυνισμό, να πάψουμε να ζούμε στην εικονική πραγματικότητα. Ενάντια στον παραλογισμό του αστραφερού κόσμου του τίποτα, να ξαναδούσουμε νόημα στη ζωή, κάνοντας πράξη την αλληλεγγύη, την αντίσταση, την ανθρωπιά.

ΑΝΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ

Η *“Ανελευθεροτυπία”* θα μοιράζεται στη Θεσσαλονίκη στην περίοδο ανάμεσα στην άτυπη σύνοδο υπουργών πολιτισμού της ΕΕ και στη διάσκεψη κορυφής του Ιούνη. Αυτή η πρωτοβουλία αντιπληροφόρησης δεν προέρχεται από κάποια συγκεκριμένη ομαδοποίηση. Χρησιμοποιήθηκε, μεταξύ άλλων, υλικό από εκδόσεις και δράσεις των ακολούθων συλλογικοτήτων “Δια-σπορά Αντίστασης”, “Εσωτερικός Εχθρός”, “Συλλογικότητα αναρχικών/αντιεξουσιαστών L14”, “Συνέλευση Ενάντια στον Πόλεμο και την Ειρήνη των Κυρίαρχων”, “Facta Non Verba” καθώς και από σελίδες στο διαδίκτυο, συμπεριλαμβανομένων των indymedia Θεσσαλονίκης και Αθηνών. Σε διάφορα σημεία χρησιμοποιήθηκαν αποσπάσματα από το (αμετάφραστο στα ελληνικά) “Joy of Revolution” του Ken Knabb.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΑ

Πόσο απέχει η Κόρινθος απ’ τη Βαγδάτη;

Πέμπτη 3 Απριλη (ημέρα γενικής απεργίας ενάντια στον πόλεμο): 6 εργάτες δολοφονούνται σε “ατύχημα” στην Σωληνουργία Κορίνθου. Αιτία; Τα ανύπαρκτα μέτρα προστασίας λόγω της εντατικοποιημένης εργασίας.

Δευτέρα 31 Μάρτη: Σε καταχώρηση της στην εφημερίδα «Ημερησία», η Σωληνουργία Κορίνθου αναφέρει:

«Η εταιρεία μας, προς το παρόν, τηρεί στάση αναμονής, παρακολουθώντας στενά τις εξελίξεις. Η αποκατάσταση της σταθερότητας εκτιμάται ότι θα συμβάλει στην ανάκαμψη της ζήτησης και θα επιτρέψει σε εταιρείες σαν την ΣΩΛΗΝΟΥΡΓΙΑ ΚΟΡΙΝΘΟΥ ΑΕ να δραστηριοποιηθούν ξανά με ασφάλεια στην περιοχή αυτή. Άλλωστε, όσο το Ιράκ εξακολουθεί να είναι μια σημαντική πετρελαιοπαραγωγός χώρα, θα υπάρχει ζήτηση για σωλήνες εξόρυξης και μεταφοράς πετρελαίου και φυσικού αερίου.

Ανάλογα με την έκβαση του πολέμου, ενδεχομένως να υπάρξουν διαφοροποιήσεις στους φορείς εκμετάλλευσης των κοιτασμάτων πετρελαίου. Τακτικοί πελάτες της εταιρείας μας στο Ιράκ ήταν μέχρι σήμερα οι κρατικές εταιρείες εκμετάλλευσης. Σε κάθε περίπτωση πάντως η εταιρεία μας έχει ως πελάτες και τις μεγάλες διεθνείς εταιρείες στον χώρο της ενέργειας, όπως οι αμερικανικές SHELL, EXXONMOBIL, CHEVRON TEXACO, η βρετανική ENAGAS, οι ιταλικές SNAM RETEGAS και SNAM-PROGETTI (μέλη ομίλου ENI) και άλλες, τις οποίες προμηθεύει με σωλήνες για την κατασκευή αγωγών στις χώρες που αυτές

δραστηριοποιούνται... Η εταιρεία μας εξάγει ποσοστό 90% και πλέον της παραγωγής της σε χώρες της Ευρώπης, της Αφρικής, της Ασίας και της Αμερικής.»

Η ελληνική στρατιωτική μηχανή, αθόρυβα αλλά αποτελεσματικά, μετατρέπει σε πραγματικότητα τον παλιό όραμα της Ελλάδας των τριών ηπείρων και των πέντε θαλασσών...

Στη Βοσνία υπάρχει δύναμη 280 ατόμων με 119 οχήματα, στο στρατόπεδο Βισκόκο στο Σαράγεβο. Στην Αλβανία, οι ελληνικές στρατιωτικές δυνάμεις είναι χωρισμένες σε 3 τμήματα: (1) 803 άτομα με 224 οχήματα σε στρατόπεδα στον Αυλώνα, το Ελμπασάν και τα Τίρανα (2) 215 άτομα στο στρατόπεδο Is-berish στα Τίρανα και (3) 92 άτομα με 33 οχήματα ανάμεσα στο αεροδρόμιο Rhinas και στο λιμάνι του Δυρραχίου.

Στο Κόσοβο υπάρχει στρατιωτική δύναμη 2002 ατόμων (ταξιαρχίες, τάγματα, λόχοι), οχήματα ό-

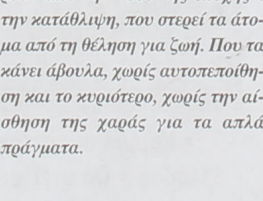
ΑΝΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ

Κατάθλιψη στην Ελλάδα

Τα αντικαταθλιπτικά σκευάσματα, αποκαλούνε και “χάπια ευτυχίας”, αυξάνουν με ρυθμούς θεαματικούς, καθώς μέσα σε τέσσερα μόλις χρόνια σημειώθηκε αύξηση της κατανάλωσης τους, που έφτασε το 80%.

Ενώ το 1997 είχαν πωληθεί περίπου 2.600.000 κουτιά αντικαταθλιπτικών, το 2001 αγγίξαμε τα 4.668.000 κουτιά. Ο τζίρος από τις πωλήσεις τους έφθασε το 2001 τα 51.458.915 ευρώ. Τα αντικαταθλιπτικά φάρμακα τα λαμβάνουν όλο και περισσότεροι, οι οποίοι υποφέρουν από τη “νόσο της εποχής”: *την κατάθλιψη, που στερεί τα άτομα από τη θέληση για ζωή. Που τα κάνει άβουλα, χωρίς αυτοπεποίθηση και το κυριότερο, χωρίς την αίσθηση της χαράς για τα απλά πράγματα.*

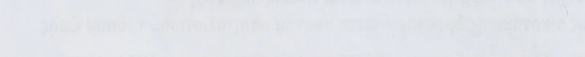
Η ελληνική στρατιωτική μηχανή, αθόρυβα αλλά αποτελεσματικά, μετατρέπει σε πραγματικότητα τον παλιό όραμα της Ελλάδας των τριών ηπείρων και των πέντε θαλασσών...

Ελληνικές μπιζνες πολέμου

Συμβόλαιο με το αμερικανικό δημόσιο για τον εφοδιασμό του αμερικανικού στόλου που βρίσκεται στη Μεσόγειο εξασφάλισε ο όμιλος Aegean του Δημήτρη Μελισσανίδη το Φεβρουάριο. Η συμφωνία είναι εξαμήνης διάρκειας και αφορά καύσιμα ύψους 15 εκατ. δολλαρίων με προοπτική ανανέωσης, αφού οι

ΑΝΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ

Τι ξοδεύουμε...	
Βασική εκπαίδευση για τον πληθυσμό του πλανήτη	6 δισ. \$
Καλλυντικά στις ΗΠΑ	8 δισ. \$
Νερό και συνθήκες υγιεινής για τον πληθυσμό του πλανήτη	9 δισ. \$
Παγωτά στην Ευρώπη	11 δισ. \$
Αναπαραγωγική Υγιεινή για τις γυναίκες σε όλο τον πλανήτη	12 δισ. \$
Αρώματα στις ΗΠΑ και την Ευρώπη	12 δισ. \$
Βασικές συνθήκες υγείας και διατροφής στον κόσμο	13 δισ. \$
Τροφές για κατοικίδια σε ΗΠΑ και Ευρώπη	17 δισ. \$
Στις επιχειρήσεις διασκέδασης στην Ιαπωνία	35 δισ. \$
Για ταίγαρα στην Ευρώπη	50 δισ. \$
Για αλκοούλχα ποτά στην Ευρώπη	105 δισ. \$
Για στρατιωτικές δαπάνες στον κόσμο	780 δισ. \$

ανάγκης των αμερικανικών πολεμικών πλοίων που βρίσκονται στη Μεσόγειο για τις επιχειρήσεις στον Περσικό είναι τεράστιες. Η άλλη εταιρεία που έχει επίσης αναλάβει να ανεφοδιάζει τον αμερικανικό στόλο είναι η Sekavin του Βαρδινογιάννη.

Ελληνικός στρατός στο Ιράκ...

Η ελληνική στρατιωτική δύναμη στο Ιράκ θα αποτελείται από 500 μισθοφόρους. Συγκεκριμένα, από 2 λόχους μηχανικού και 1 υγιειονομικού (το μηχανικό θεωρείται σώμα μάχιμο πρώτης γραμμής).

...και στον κόσμο

Η ελληνική στρατιωτική μηχανή, αθόρυβα αλλά αποτελεσματικά, μετατρέπει σε πραγματικότητα τον παλιό όραμα της Ελλάδας των τριών ηπείρων και των πέντε θαλασσών...

Στη Βοσνία υπάρχει δύναμη 280 ατόμων με 119 οχήματα, στο στρατόπεδο Βισκόκο στο Σαράγεβο.

Στην Αλβανία, οι ελληνικές στρατιωτικές δυνάμεις είναι χωρισμένες σε 3 τμήματα: (1) 803 άτομα με 224 οχήματα σε στρατόπεδα στον Αυλώνα, το Ελμπασάν και τα Τίρανα (2) 215 άτομα στο στρατόπεδο Is-berish στα Τίρανα και (3) 92 άτομα με 33 οχήματα ανάμεσα στο αεροδρόμιο Rhinas και στο λιμάνι του Δυρραχίου.

Στο Κόσοβο υπάρχει στρατιωτική δύναμη 2002 ατόμων (ταξιαρχίες, τάγματα, λόχοι), οχήματα ό-

Ανάλυση στα γεγονότα

Ο πόλεμος είναι η συμπυκνωμένη μορφή της καπιταλιστικής βαρβαρότητας. Αντανακλαστικά στο θέμα του, συνειδήσεις ξυπνησαν απ’ το λήθαργό τους. Χιλιάδες άνθρωποι, στην πλειοψηφία τους έξω από κόμματα ή οργανώσεις, βρέθηκαν στο δρόμο για να διαδηλώσουν τα αντιπολεμικά τους αισθήματα. Άνθρωποι διαφορετικοί, μέχρι γθες άγνωστοι μεταξύ τους, σε αρκετές περιπτώσεις όμως και παλιοί γνώριμοι -αντιμέτωποι στον ακήρυχτο καθημερινό κοινωνικό πόλεμο. Πλούσιοι και φτωχοί, αφενικά και εργάτες, καθηγητές και μαθητές, πολιτικοί και πολίτες, βολεμένοι και προλετάριοι...

Δε θέλουμε να απαξιώσουμε το σύνολο των προθέσεων όσων διαδήλωσαν αντιπολεμικά. Πολλοί είναι αυτοί που βρήκαν στον πόλεμο την αφορμή για να καταβούν στους δρόμους, να φωνάξουν ενάντια σε ό,τι τους καταπιέζει. Να μην ξεχνάμε ότι σχολεία έκλεισαν, εργαζόμενοι σταμάτησαν τις δουλειές τους, η κυκλοφορία των οχημάτων μπλοκαρίστηκε, οι πλοίες, έστω και για λίγες ώρες, άλλαξαν εικόνα.

Πόλεμος και αντιπολεμικό κίνημα

Ήμασταν στις διαδηλώσεις, γιατί ο δρόμος είναι ο φυσικός μας χώρος. Ήμασταν και πριν, θα είμαστε και μετά. Όπως δεν συναινούμε στη καθεστωτική ειρήνη, έτσι δεν συναινούμε και στον πόλεμό τους. Γνωρίζουμε ότι οι συνειδήσεις γεννιούνται μέσα στον αγώνα και όχι στα λόγια. Από τους δρόμους λοιπόν σημειώνουμε κάποιες σκέψεις, αλλά και κάποιες αντιφάσεις όπως τις βιώσαμε το Μάρτιο και τον Απρίλιο:

1. Τα εκ των υστέρων αντανακλαστικά μιας δυτικής κοινωνίας...

Ενώ «προπολεμικά» διαπιστώναμε μια σχεδόν καθολική αποδοχή των όρων της άθλιας και καθόλα πολεμικής επιβίωσης στον καπιταλιστικό κόσμο –παράδεισο για μερικούς, κόλαση για άλλους– την περίοδο των αντιπολεμικών κινητοποιήσεων βρεθήκαμε μπροστά σε μια πραγματικότητα όπου σοκαρισμένοι από τη συμπυκνωμένη και live τηλεοπτική εικόνα της πολεμικής φρίκης, χιλιάδες άνθρωποι αντιδρούσαν. Μήπως ο πόλεμος δεν ήταν των ανθρώπων και της φύσης, τα καθημερινά εργατικά ατυχήματα-δολοφονίες, η άθλια διαβίωση στις μεγαλουπόλεις, οι “τυχαίες” εκπυρσοκροτήσεις των αστυνομικών περιστρώφων, οι εκτελέσεις των μεταναστών στα σύνορα... είναι κάποια μόνο από τα στοιχεία που συνθέτουν την καθημερινότητα σε καιρό “ειρήνης”.

2. Ο πανταχού παρών αντιαμερικανισμός...

Ο ρόλος του αμερικανικού πολιτικο-οικονομικο-στρατιωτικού παράγοντα στην επίθεση στο Ιράκ ήταν αδιαμφισβήτητα ηγετικός. Σε επίπεδο ενδο-εξουσιαστικών συσχετισμών οι ΗΠΑ έχουν σαφή υπεροχή. Δεν είναι όμως οι μόνοι υπεύθινοι. Θα είχε γίνει αυτός ο πόλεμος χωρίς την παθητικότητα των υπηκόων του πρώτου κόσμου; Στον ελλαδικό χώρο κυριαρχεί η τάση να βλέπουμε πίσω από κάθε πρόβλημα τους «αμερικάνους».

Γιατί μια κοινωνία σαν την ελληνική, που θέλει με πάθος να ζει «αμερικάνικα» (κυνηγάω καριέρα και χρήμα, για να καταναλώνω ελεύθερα) σε κάθε ευκαιρία εκφράζει με το ίδιο πάθος τον

αντιαμερικανισμό της; Μήπως επειδή η αντιαμερικανική βαλβίδα αποσυμπίεσης των υπολόπων κατεξοχήν made in greece καθημερινών καταναγκασμών λειτουργεί λυτρωτικά τόσο για τα ντόπια αφεντικά όσο και για τις ένοχες συνειδήσεις των υπηκόων;

Η αναγωγή του αμερικανικού κράτους στον ύψιστο εχθρό εντάσσεται στην επιχείρηση απονοχοποίησης και μετάθεσης της ευθύνης για τη φρικαλεότητα της πραγματικότητας σε κάτι μακρινό. Μακρινό άρα και βολικό, στο βαθμό που η εναντίωση σ’ αυτό είναι εντελώς ανέξοδη. Τον πόλεμο και το σύστημα που τον γεννά τον πολεμάμε πρότίστα εδώ και τώρα. Δεν αφήνουμε έναν ανέξοδο και θολό αντιαμερικανισμό να κρύψει τις ευθύνες των ντόπιων αφεντικών αλλά και τις κοινωνίες:

«Το αριστερό μου αφεντικό πατίνι μ’ έχει κάνει και ύστερα μου λέει πως φταιν’ οι αμερικάνοι» φώναζαν οι σύντροφοί μας στον αποκλεισμό της βάσης της Σούδας πριν ξεκινήσουν οι βομβαρδισμοί, τη στιγμή που διέσχιζαν το μπλόκο τα λεω-

φορεία των εκδρομέων του ΚΚΕ και της συνασπισμένης φορουμίτικης αριστεράς. *«Καταναλωτές της δυτικής ζωής, τον πόλεμο αυτό τον κάνετε εσείς»* φωνάζαμε στις πορείες και γράφαμε στους τοίχους της πόλης. Οι υπήκοοι του ελληνικού κράτους ανήκουν σε εκείνο το μικρό ποσοστό του παγκόσμιου πληθυσμού το οποίο λεηλα-

τεί το σύνολο σχεδόν του φυσικού πλούτου, ενώ το μεγαλύτερο τμήμα της ανθρωπότητας ζει σε συνθήκες υλικής φτώχειας, στα όρια της επιβίωσης. Το ότι η ζωή μας είναι κενή, ηθικά άθλια και αντιανθρώπινη, δε μας απολύτωσε, αντίθετα ενισχύει ακόμη περισσότερο την παρόνιοτα του γεγονότος πως ζούμε σε κοινωνίες που καταστρέφουν τον πλανήτη και εξοντώνουν ολόκληρους πληθυσμούς για να προσφέρουν στους υπηκόους τους το προνόμιο να ζουν μαλακισμένα.

3. Το αδιέξοδο του ανθρωπισμού...

Δεν είναι λίγοι αυτοί που αντέδρασαν στον πόλεμο για φιλανθρωπικούς λόγους. Η θέα των νεκρών αμάχων σοκάρει. Το ερώτημα είναι: γιατί 50 ιρακίνοι πολίτες-νεκροί από βόμβα στη Βαγδάτη προκαλούν σοκ, ενώ 50 ιρακίνοι μετανάστες-πνιγμένοι στο Αιγαίο όχι; Η φιλανθρωπία σε οδηγεί μακριά από την ουσία. Δεν τοποθετεί το πρόβλημα και τη λύση του σε ένα συνολικότερο πλαίσιο. Ταυτίζει τον πόλεμο με την κακή ή παραιοτική φύση ορισμένων ανθρώπων (βλ. μπουξ/σαντάμ) και δεν βλέπει τα πραγματικά του αίτια. Δεν είναι τα πρόσωπα, αλλά το σύστημα αυτό που γεννά και τρέφεται με πολέμους, εκμετάλλευση και θάνατο.

4. Τα αντιπολεμικά media...

Τα μέσα μαζικής αποβλάκωσης είχαν φορέσει αντιπολεμικές κονιαράδες. Κατήγγειλαν σε καθημερινή βάση τον “άδικο πόλεμο” και προέτρεπαν σε πράξεις αντίστασης τους τηλεθεάτες (*μόλις αρχίσουν οι βομβαρδισμοί, ανάβουμε όλα τα φώτα και άλλα παρόμοια*). Συγχρόνως βέβαια συναγωνίζονταν για το ποιο θα μεταδώσει πρώτο την πιο φρικαστική εικόνα, μετατρέποντας τη βαρβαρότητα του πολέμου σε live τηλεοπτική εικόνα προς πώληση. Ο τηλεθεατής παρακολουθούσε τη «μάχη της Βαγδάτης», ανάμεσα σε διαφημίσεις, σήριαλ, τηλεραντεβού, τηλεπαχνίδια, ποδοσφαιρικούς αγώνες. Μέρα με τη μέρα εξοικονομώνταν με την εικόνα του πολέμου που γινόταν το background της καθημερινότηας- όταν κατάντησε βαρετό, το τηλεκοντρόλ έδωσε τη λύση...

Ο πόλεμος είναι η υγεία του καπιταλισμού

Με αφετηρία τον πρόσφατο πόλεμο στο Ιράκ, σε πολλά έντυπα του αντιεξουσιαστικού χώρου αναδείχθηκε η άρρηκτη σχέση πολέμου και καπιταλιστικής οικονομίας. Στις συνθήκες της διεθνοποιημένης κυριαρχίας, οι πολεμικές επιχειρήσεις διεξάγονται για να ικανοποιήσουν πληθώρα αναγκών του συστήματος: Εξασφαλίζουν τον έλεγχο και την κατοχή πρώτων υλών • Χρησιμοποιούν στην πειθάρχησή των πληθυσμών του βιομηχανία όπλων, η οποία αποτελεί βασικό πυλώνα της παγκοσμιοποιημένου πολέμου • Αναμορφώνουν κοινωνικές δομές και προσαρμόζουν ολόκληρες περιοχές στις ανάγκες της παγκοσμιοποιημένης καπι-

ταλιστικής οικονομίας • Αποτελούν μια παρακαταθήκη άντλησης επιχειρημάτων για την διαρκή κατάσταση πολέμου ενάντια σε κάποιο φανταστικό εχθρό, κατάσταση στην οποία πρέπει να βρίσκονται οι «προνομιούχες» κοινωνίες της Δύσης για λόγους πειθάρχησης των πληθυσμών τους • Η καταστροφή των υποδομών, ανοίγει τεράστιους κύκλους εργασιών στις μεγάλες κατασκευαστικές πολυεθνικές • Συντηρούν την βιομηχανία όπλων, η οποία αποτελεί βασικό πυλώνα της παγκοσμιοποιημένης καπιταλιστικής οικονομίας • Συντηρούν ένα μεγάλο φάσμα ιδιωτικών εταιρειών οι οποίες σχετίζονται άμεσα με τον πόλεμο, από ιδιω-

τικές εταιρείες μισθοφόρων μέχρι εταιρείες που αναλαμβάνουν υπεργολαβίες, λογιστική υποστήριξη και επιμελητεία, διαφημιστικές εκστρατείες και μάρκετινγκ...

Σ' αυτές τις σελίδες δεν θα παρουσιαστούν νέες αναλύσεις. Θα εκτεθούν απόψεις από think tanks της κυριαρχίας, απόψεις που μιλάνε από μόνες τους. Επίσης, θα παρουσιαστεί ένας άγνωστος πόλεμος, ο πιο φονικός μετά το Β' παγκόσμιο. Ένας πόλεμος με 3.500.000 νεκρούς, που καλύπτεται από την ένοχη σιωπή τόσο της "κακής" αμερικής όσο και της "πολιτισμένης" ευρώπης, ένας πόλεμος που γίνεται για πάρτη μας...

• Προς τη νέα αποικιοκρατία

Στις 7 Απριλίου 2002, ο Ρόμπερτ Κούπερ –σύμβουλος του Τόνι Μπλερ και κατασκευαστής, λίγο νωρίτερα, του νεολογισμού "ανθρωπιστική επέμβαση"– παρουσίασε μια μελέτη όπου αναπτύσσεται χωρίς περιστροφές το περίγραμμα της αποικιοκρατικής πολιτικής της διεθνοποιημένης κυριαρχίας. Σύμφωνα με τον Κούπερ «Ο μεταμοντέρνος ιμπεριαλισμός παίρνει δύο μορφές: Πρώτα υπάρχει ο «εθελοντικός ιμπεριαλισμός» (voluntary imperialism) της παγκόσμιας οικονομίας. Αυτός διεξάγεται μέσα από διεθνείς οργανισμούς, όπως το ΔΝΤ και η Παγκόσμια Τράπεζα –χαρακτηριστικό του είναι πως είναι πολυμερές. (...) Η δεύτερη μορφή του μεταμοντέρνου ιμπεριαλισμού θα μπορούσε να αποκληθεί "ιμπεριαλισμός των γειτόνων". Η έλειψη σταθερότητας στην γειτονιά του είναι μια απειλή που κανένα κράτος δεν μπορεί να ανεχτεί». Εδώ ο Κούπερ αναφέρει το παράδειγμα της πρώην Γιουγκοσλαβίας, για να μην μένουν όμως ατομίες ως προς το εύρος της έννοιας "γειτονιά", λίγο παρακάτω ο Κούπερ επισημαίνει πως «στη σημερινή εποχή, ολόκληρος ο κόσμος είναι, δυνητικά τουλάχιστον, γειτονιά μας».

ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ

ανήκουν «χώρες όπως η Σομαλία και, μέχρι πρόσφατα, το Αφγανιστάν» αλλά και «τμήματα της Νότιας Αμερικής, ενώ σε κίνδυνο βρίσκονται χώρες σε ολόκληρη την Αφρική».

Μεταξύ τους, οι αναπτυσσόμενες πρέπει να συμπεριφέρονται «με βάση τους νόμους και την ανοιχτή συνεργασία για την αμοιβαία ασφάλεια», όπως έχουν κωδικοποιηθεί στο σύγχρονο διεθνές δίκαιο.

Απέναντι στα "μοντέρνα" κράτη που βρίσκονται έξω από το κλαμπ των πλουσίων, η Δύση θα πρέπει να εφαρμόζει άλλους κανόνες: «χρειάζεται να καταφεύγουμε στις τραχύτερες μεθόδους άλλων εποχών –χρήση ισχύος, προληπτική επίθεση, εξαπάτηση, οτιδήποτε χρειάζεται για τις δοσοληψίες μ' εκείνους που ζουν ακόμα στο 19ο αιώνα όπου κάθε κράτος φρόντιζε για τον εαυτό του. Μεταξύ μας, θα πρέπει να τηρούμε το νόμο. Όταν όμως βρισκόμαστε στη ζούγκλα, πρέπει να χρησιμοποιούμε τους νόμους της».

Όσο για τον Τρίτο Κόσμο, «ο λογικότερος τρόπος αντιμετώπισης του χάους κι αυτός που χρησιμοποιήθηκε περισσότερο στο παρελθόν, είναι η αποικιοκρατία. [...] Είναι ακριβώς εξαιτίας του θανάτου των αυτοκρατοριών, που βλέπουμε σήμερα την ανάδυση του προ-νεωτερικού κόσμου. Σήμερα δεν υπάρχουν αποικιακές δυνάμεις πρόθυμες να αναλάβουν αυτό το ρόλο, μολονότι οι ευκαιρίες –κι ενδεχομένως η ανάγκη– για αποικιοποίηση είναι ίσως εξίσου μεγάλες όσο και τον περασμένο αιώνα. [...] Οι αδύναμοι εξακολουθούν να χρειάζονται τους ισχυρούς και οι ισχυροί εξακολουθούν να έχουν ανάγκη έναν τακτοποιημένο κόσμο».

Το όραμα του Κούπερ είναι σαφές: «Μια συνεταιριστική αυτοκρατορία (cooperative empire) θα ήταν το κατάλληλο πολιτικό πλαίσιο για την εξελισσόμενη υπόσταση των μεταμοντέρνων κρατών». Ένα χρόνο μετά την εκπόνηση της μελέτης, φαίνεται πως βρέθηκαν οι "πρόθυμες αποικιακές δυνάμεις" είτε αυτές λέγονται ΗΠΑ, είτε ΕΕ.

• Ασφάλεια, οικονομία & πόλεμος κατά της τρομοκρατίας

Εθνική ασφάλεια για τις ΗΠΑ είναι η κανονική τάξη της οικονομικής δραστηριότητας και του καπιταλιστικού τρόπου ζωής

Στις «Μελέτες Στρατηγικής του Πολεμικού Κολέγιου των ΗΠΑ» (1999) ο στρατηγός Sullivan και ο συνταγματάρχης Dubik, στο κείμενο «Ο πόλεμος στον 21ο αιώνα», συνδέουν απερίφραστα την εθνική ασφάλεια των ΗΠΑ με την εξασφάλιση ευνοϊκών συνθηκών "για το παγκόσμιο εμπόριο, τις επενδύσεις και την οικονομική ανάπτυξη". Αυτό το πλαίσιο, κατά τη γνώμη τους, πρέπει να καθορίσει τις στρατιωτικές επιχειρήσεις στον 21ο αιώνα, ιδιαίτερα μετά το τέλος της «σταθερότητας της εποχής του ψυχρού πολέμου». Σύμφωνα με τους δύο εξωμιατικούς, οι απειλές στην εθνική ασφάλεια των ΗΠΑ μπορεί να είναι είτε εσωτερικές ή εξωτερικές. Στις εσωτερικές απειλές συγκαταλέγονται "η μείωση της ανταγωνιστικότητας και της παραγωγικότητας, η πτώση της παραγωγικής βάσης, το οικονομικό και εμπορικό έλλειμμα, η υποχώρηση του μισθού και του επιπέδου ζωής της μεσαίας τάξης, η μείωση των επενδύσεων και της αποταμίευσης, η κρίση στον δανεισμό και την αποταμίευση" κλπ, ενώ στις εξωτερικές "η εξάρτηση από ξένο πετρέλαιο ελεγχόμενο από περιφερειακούς ηγεμόνες, το εξωτερικό χρέος των ΗΠΑ, η απώλεια τμήματος της παγκόσμιας αγοράς και η μείωση της παραγωγικής βάσης προς όφελος άλλων βιομηχανικών κρατών και η πολιτική αστάθεια σε περιοχές κατάλληλες για οικονομική επέκταση. (...) Οι ΗΠΑ, για χάρη της εθνικής τους ασφάλειας, πρέπει να αναλάβουν πολεμικές επιχειρήσεις για την ενδυνάμωση ή την αποκατάσταση ευνοϊκών συνθηκών για το παγκόσμιο εμπόριο, τις επενδύσεις και την οικονομική ανάπτυξη».

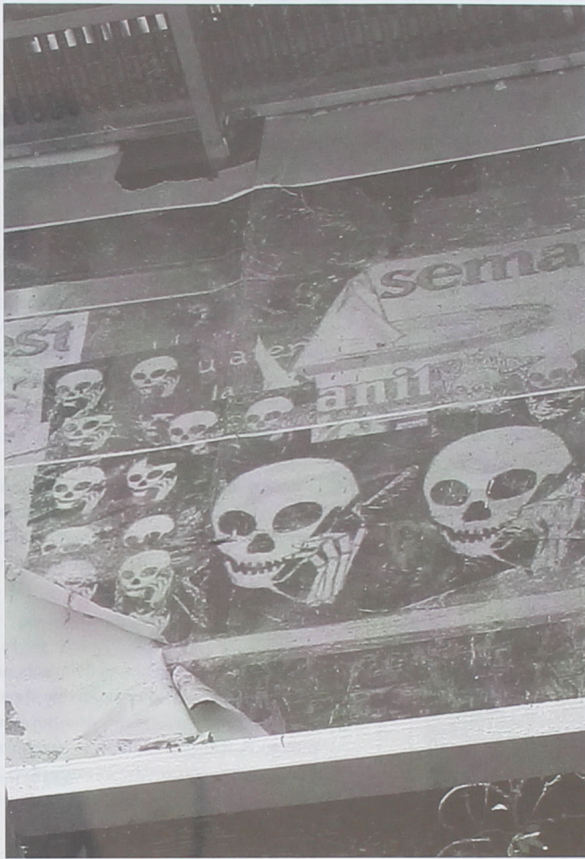
«Η αμερικανική οικονομική ασφάλεια εξαρτάται από τον υπόλοιπο κόσμο και καθώς η σταθερότητα της εποχής του ψυχρού πολέμου έχει παρέλθει, αποκαλύπτοντας ανησυχία, φόβο, μίσος και φθόν, ο στρατός των ΗΠΑ πρέπει να διεξάγει επιχειρήσεις, συνήθως σε συνεργασία με συμμάχους και φίλους, με στόχο τη δημιουργία ή την αποκατάσταση ευνοϊκών συνθηκών για την οικονομική ανάπτυξη και το εμπόριο. (...) Το σημαντικό σημείο είναι το εξής: πρωτοβουλίες αποκλειστικά στο εσωτερικό των ΗΠΑ δεν είναι αρκετές για να οδηγήσουν σε ανάκαμψη. Οι παρούσες παγκόσμιες οικονομικές συνθήκες απαιτούν δράση στο εξωτερικό. Η αμερικανική στρατιωτική παρουσία και οι επιχειρήσεις –και πάλι, σε συνεργασία με τοπικά στοιχεία αλλά και περιφερειακούς ή διεθνείς οργανισμούς– θα συνεισφέρουν στη διαμόρφωση συνθηκών που θα επιτρέψουν στα οικονομικά συμφέροντα ν' ανθίσουν».

«Πολλές από τις αγορές που ενδεδειγμένα για παγκόσμια οικονομική επέκταση, ανάπτυξη και ενσωμάτωση βρίσκονται σε περιοχές που απειλούνται από αστάθεια. Οι ΗΠΑ –σε συνεργασία με συμμάχους και φίλους όπως και με διεθνείς ή περιφερειακούς οργανισμούς– πρέπει να κάνουν αυτό που πρέπει για να δημιουργήσουν τις συνθήκες ώστε οι επιχειρήσεις να επενδύσουν, τα προϊόντα να πουληθούν και να ανθίσει η οικονομία».

Η χρυσή ευκαιρία της τρομοκρατίας

Πώς όμως θα μπορέσουν οι ΗΠΑ «να κάνουν αυτό που πρέπει»; Την απάντηση δίνει, στην ίδια συλλογή κειμένων, ο Steven Metz (θυμίζουμε ότι τα κείμενα γράφθηκαν 2 χρόνια πριν την επίθεση της 11 Σεπτεμβρίου 2001):

«Ένα σοβαρό τρομοκρατικό χτύπημα εντός των ΗΠΑ θα αποτελούσε χρυσή ευκαιρία για τους πολιτικούς ηγέτες της χώρας. Ο πόλεμος και η τραγωδία από ένα τρομοκρατικό χτύπημα θα οδηγούσαν σε χρήσιμα συναισθήματα αλλά όχι αυτόνομα στη σωστή πολιτική απάντηση. Αυτή θα καθοριστεί απ' τη μορφή και την ποιότητα της πολιτικής ηγεσίας».

Ένας άγνωστος πόλεμος

Υπάρχουν μερικές χώρες όπου η "παγκοσμιοποίηση" είναι ηλικίας μερικών αιώνων... Το Κογκό είναι μια απ' αυτές: από το δουλεμπόριο τον 16ο και τον 17ο αιώνα στους πολέμους για τον έλεγχο των φυτειών καουτσούκ και από τις σφαγές των αγονιστών ενάντια στην αποικιοκρατία τη δεκαετία του '60 ως τον πόλεμο για το Κολτάνιο, ο καπιταλισμός αλλάζει για τη Δύση, όχι όμως για τα θύματά του...

Η αποικιοκρατία στο Κογκό ξεκίνησε τον 15ο αιώνα, όταν ο πορτογάλος εξερευνητής Diogo Cao έδωσε το πλοίο του στις εκβολές του ποταμού Κογκό. Σε αυτό το σημείο αναπτύχθηκε ένας οικισμός από όπου, ήδη από το 1530, 5.000 σκλάβοι μεταφέρονταν κάθε χρόνο στα ορυχεία και τις φυτείες της Βραζιλίας και της Καραϊβικής. Το 1600, ο αριθμός είχε φτάσει τις 15.000 το χρόνο.

Τον 19ο αιώνα, με τις αυξημένες απαιτήσεις του βιομηχανικού καπιταλισμού για πρώτες ύλες, ξεκίνησε η μάχη των ευρωπαϊκών κρατών για τον έλεγχο της Αφρικής. Η περιοχή του Κογκό βρέθηκε στο επίκεντρο. Το 1870 ο βασιλιάς Λεοπόλδος του Βελγίου έθεσε ως πρώτη προτεραιότητα τον έλεγχο της περιοχής από το Βέλγιο, όπως και έγινε. Όταν ο Λεοπόλδος πέθανε το 1909, το βασιλικό θησαυροφυλάκιο είχε πλημυρίσει από τα κέρδη του κογκολέζικου καουτσούκ, ενώ 10.000.000 αφρικανοί είχαν χάσει τη ζωή τους από τον αποικιοκρατικό πόλεμο.

Το 1960, στα πλαίσια της έμφυξης των αντιαποικιοκρατικών αγώνων, μια λαϊκή εξέγερση με επικεφαλής τους Joseph Kasa Vubu και

Patrice Lumumba αφενδίασε τους βέλγους στρατιωτικούς. Το Κογκό ανακηρύχθηκε ανεξάρτητο, ο Kasa Vubu έγινε, μετά από εκλογές, πρόεδρος και ο ριζοσπάστης Lumumba πρωθυπουργός.

Σύντομα άρχισαν οι αντιδράσεις των αποικιοκρατών: Πρώτα προσγειώθηκαν βέλγοι αλεξιπτωτιστές και στη συνέχεια στρατιώτες του ΟΗΕ. Οι Βρυξέλλες και άλλες δυτικές δυνάμεις, υπό την κάλυψη του ΟΗΕ, ήθελαν να επαναφέρουν το Κόγκο υπό τον έλεγχο των ευρωπαϊκών εταιρειών. Το Σεπτέμβριο του 1960, ο συνταγματάρχης Joseph Desire Mobutu (πρώην μέλος της αποικιοκρατικής αστυνομίας) ανέτρεψε την κυβέρνηση Lumumba. Στις 17 Γενάρη του 1961, ο Patrice Lumumba δολοφονήθηκε στην πόλη Katanga, που βρισκόταν υπό τον έλεγχο του βελγικού στρατού.

Τα επόμενα χρόνια βρισκόταν σε πλήρη ανάπτυξη αντίστοιχο εναντίον στον Mobutu στο ανατολικό τμήμα της χώρας. Επικεφαλής του μεγαλύτερου τμήματος των ανταρτών ήταν ο υπουργός παιδείας της κυβέρνησης Lumumba, ο P. Mulele, που ηγήθηκε το 1967. Μια άλλη μορφή που συγκέντρωνε εξουσία

Η φλυαρία σκοτώνει

Ο πόλεμος στο Κογκό συνοψίζει με τον πλέον παραστατικό τρόπο την πραγματικότητα στον πλανήτη μας. Η διεθνοποιημένη κυριαρχία δημιουργεί μια τεχνητή ανάγκη απ' την οποία θησαυρίζει ενώ συγχρόνως καλύπτει την πλήρη αδυναμία ικανοποίησης της πραγματικής ανάγκης για επικοινωνία. Και όλα αυτά χάρη στη μαζική σφαγή εκατοντάδων χιλιάδων "τρίτοκοσμικών" και υπό την εκκωφαντική σιωπή της φλυαρίας των media... **How are you?**

Στο ανατολικό Κογκό βρίσκεται σε αφθονία ένα μετάλλευμα γνωστό ως Κολτάνιο. Το μόνο που χρειάζεται για την εξόρυξή του είναι να ανοιχτεί μια τρύπα σε κάποιο σημείο στο τροπικό δάσος, να γίνει μια μεγάλη τρύπα με αξίνα και φτυάρι και στη συνέχεια κοσμίσιμα σε πλαστική λεκάνη μέχρι το Κολτάνιο να κατακαθίσει στον πυθμένα. Ένα άτομο μπορεί να εξορύξει ένα κιλό Κολτάνιο τη μέρα.

Το Κολτάνιο είναι η άλλη όψη της "ανθρώπινης, φιλικής προς το περιβάλλον" υψηλής τεχνολογίας της εποχής μας.

Η τελευταία λέξη της τεχνολογίας θα έμενε άγραφη χωρίς αυτό. Το Κολτάνιο, μετά από την επεξεργασία του στα εργοστάσια της Ευρώπης και των ΗΠΑ, μετατρέπεται σε Ταντάλιο, ένα μεταλλικό στοιχείο -εξαιρετο αγωγό του ηλεκτρικού

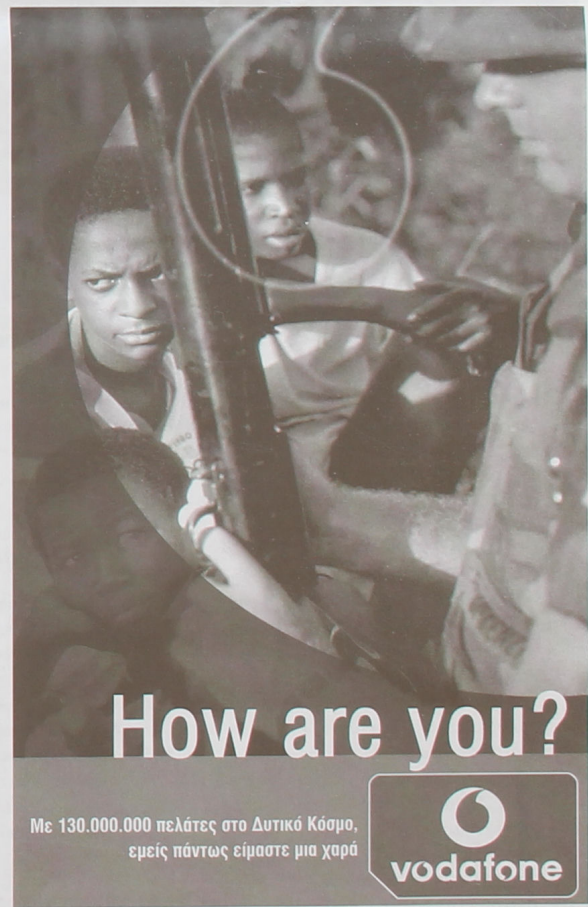
ρεύματος και συγχρόνως ιδιαίτερο ανθεκτικό στη θερμότητα. Η σκάνη Ταντάλιον είναι ζωτικό συστατικό των μίνι-πυκνωτών που χρησιμοποιούνται κυρίως στα κινητά τηλέφωνα, αλλά και στα Play Stations, τα Palm-tops και τους φορητούς υπολογιστές.

Το Κολτάνιο βρίσκεται πίσω από τον πολύνεκρο πόλεμο στο Κογκό, όπως παραδέχεται και επίσημη αναφορά του ΟΗΕ: «ο πόλεμος γίνεται κυρίως για την πρόσβαση, τον έλεγχο και το εμπόριο μεταλλευμάτων, με σημαντικότερο από τα οποία το Κολτάνιο». Αυτό που χωρίζει, αλλά και ενώνει τις αντιμαχόμενες πλευρές, είναι το Κολτάνιο: «χάρη στην υψηλή του κερδοφορία, όλοι οι εμπόλεμοι έχουν κέρδος. Ανταγωνιστές και εχθροί είναι κατά περιόδους συνεταίροι, αγοράζουν όπλα από τους ίδιους εμπόρους και πουλούν το μετάλλευμα στις ίδιες εταιρείες».

Σύμφωνα με μετριοπαθείς εκτιμήσεις, από το 1998 μέχρι σήμερα έχουν σκοτωθεί περίπου 3,5 εκατομμύρια άνθρωποι. Ένας μεγάλος αριθμός στις ίδιες τις μάχες, αλλά οι περισσότεροι ως συνέπεια του υποσιτισμού και των ασθενειών που προκαλούνται από τον πόλεμο.

Στον πόλεμο στο Κογκό, η "πολιτισμένη Ευρώπη" έχει την τιμητική της: Γαλλία και Βέλγιο πρωτοθούν τα συμφέροντά τους στην περιοχή μέσω της υποστήριξης της φυλής των Χούτου, ενώ η γερμανική H.C. Starck, θυγατρική της Bayer επεξεργάζεται το 80% του Κολτανίου που προέρχεται από το Κογκό (βλ. και σελ. 10).

Και μια πικρή "λεπτομέρεια": τα μισοφορικά στρατεύματα που πρωτοστάτησαν στην υπεράσπιση των συμφερόντων της Δύσης στη δεκαετία του '60 σφαγιάνοντας τους λαούς της Αφρικής που συμμετείχαν στους αντιαποικιοκρατικούς αγώνες (μισοφορικά στρατεύματα που πλέον έχουν εξελιχθεί σε αξιοσημείωτες ιδιωτικές εταιρείες ασφαλείας) προβαλόντας ως αξιόπιστες ειρηνευτικές δυνάμεις για το Κογκό –και μάλιστα υπό την αιγίδα του ΟΗΕ.

How are you?

Με 130.000.000 πελάτες στο Δυτικό Κόσμο, εμείς πάντως είμαστε μια χαρά

Τον Απρίλη του 2003 τα εμπόλεμα μέρη υπέγραψαν μια προκαταρκτική συνθήκη ειρήνευσης μετά από διάστημα 2 ετών, όμως οι σφαγές εκατοντάδων ατόμων που ακο-

λούθησαν στο βορειανατολικό Κογκό δείχνουν ότι προς το παρόν η κατάσταση παραμένει αμετάβλητη (άλλωστε ανάλογη συνθήκη ειρήνευσης είχε υπογραφεί και το 1999).

Ο ΦΑΥΛΟΣ ΚΥΚΛΟΣ...

Από τη μαζική παραγωγή...

Το κυριότερο πρόβλημα με τον καπιταλισμό δεν είναι η ποσοτική αδικία του –η ανισοκατανομή του πλούτου ή ότι οι εργαζόμενοι δεν αμοιβονται με την πλήρη “αξία” της εργασίας τους. Το πρόβλημα είναι ότι μέσα από αυτή την εκμετάλλευση γίνεται εφικτή η συσσώρευση κεφαλαίου η οποία σταδιακά προσανατολίζει τα πάντα σύμφωνα με τους σκοπούς της, κυριεύοντας και κυριαρχώντας σε κάθε όψη της ζωής.

Όσο περισσότερη αλλοτρίωση παράγεται από το σύστημα, τόσο περισσότερη κοινωνική ενεργητικότητα πρέπει να σπαταλάει αλλά και μόνο για να μπορεί αυτό να αναπαράγεται. Περισσότερες διαφημίσεις για να πωλούνται άχρηστα εμπορεύματα, περισσότερες ιδεολογίες για να διατηρούν τους ανθρώπους σε σύγχυση, περισσότερα θεάματα για να διατηρείται η κοινωνική ειρήνη, περισσότερη αστυνομία και φυλακές για τον έλεγχο της παραβατικότητας και της εξέγερσης, περισσότερα όπλα για τους διακρατικούς ανταγωνισμούς... και όλα αυτά παρόντων ακόμα περισσότερες συγχύσεις και ανταγωνισμούς, που πρέπει να κατασταλούν από περισσότερα θεάματα και φυλακές κ.ο.κ. Όσο συνεχίζεται αυτός ο φαύλος κύκλος, οι πραγματικές ανθρώπινες ανάγκες ικανοποιούνται είτε καθόλου είτε συμπτωματικά, ενώ πρακτικά το σύνολο της εργασίας διοχετεύεται προς παράλογα, άχρηστα ή καταστροφικά σχέδια που αποπληκτικό σκοπό έχουν την αναπαραγωγή του συστήματος.

ΑΠΟ ΤΟ ΦΟΡΝΤΙΣΜΟ ΣΤΗΝ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΣΗ

Από τα τέλη της δεκαετίας του '70, ο Φορντισμός σταδιακά αντικαθίσταται από ένα νέο μοντέλο οργάνωσης της παραγωγής, τον **Τογιότισμο** (ονομάζεται έτσι επειδή εφαρμόστηκε πρώτα στα εργοστάσια της Τογιότα και κατ' αναλογία με το Φορντισμό). Τα βασικά γνωρίσματα του νέου μοντέλου είναι τα εξής:

- Οι μεγάλες παραγωγικές μονάδες σπάνε σε μικρές (συνήθως θυγατρικές σε χώρες με περιορισμένα εργατικά δικαιώματα και φτηνό εργατικό δυναμικό). Τα ωφέλη είναι πολλά: οι μικροί μεγέθους παραγωγικές μονάδες στον πρώτο κόσμο δεν επιτρέπουν τη γέννηση ολλοκλητικής, ταξικής συνειδητοποίησης στους εργαζόμενους –σε αντίθεση με τις μεγάλες βιομηχανικές μονάδες του παρελθόντος, απ' όπου ξεπηδούσαν οι εργατικές αναταραχές. Αντίθετα, οι κινητοποιήσεις στις μεγάλες παραγωγικές μονάδες στον τρίτο κόσμο αντιμετωπίζονται με βίαιη καταστολή και χωρίς πολλά-πολλά. Ακόμα και αν μια μονάδα τεθεί εκτός λειτουργίας λόγω απεργίας, η συνολική παραγωγή δεν επιβραδύνεται καθώς υπάρχουν πολλές παρονομιούπτες μονάδες που κατασκευάζουν το ίδιο εξάρτημα/πρόϊον σε διάφορες χώρες. Σημαντική για την ανάπτυξη του παγκόσμιου δικτύου των πολυεθνικών είναι και η εξαγορά τοπικών επιχειρήσεων (πρόσφατα παραδείγματα η μεταφορά της Palso στη Βουλγαρία και η εξαγορά της “Παπαστράτος”.
- Συγκροτείται ένα παγκόσμιο δίκτυο επιχειρήσεων που μπορεί να παράγει μεγάλη γκάμα καταναλωτικών προϊόντων τα οποία προωθεί σε πολλές αγορές, έτσι ώστε οι συνολικές πωλήσεις της μητρικής πολυεθνικής να μην ελαττώνονται, ακόμα και αν κάποιος τομέας βρίσκεται σε ύφεση. Τα προϊόντα της μητρικής πολυεθνικής αλληλοσυμπληρώνονται (το καθένα διαφημίζει και προωθεί τα υπόλοιπα) και φαίνονται πολλά (δημιουργώντας στον καταναλωτή το αίσθημα της επιλογής). Η Mitsubishi είναι τυπικό παράδειγμα: παρασκευάζει από αυτοκίνητα μέχρι ηλεκτρονικούς υπολογιστές κι από κλιματιστικά μέχρι στερεοφωνικά, αλλά και τορπίλες, πυραύλους, στρατιωτικά αεροπλάνα και ελικόπτερα, μονάδες παραγωγής πυρηνικής ενέργειας κλπ.
- Παράλληλα με την υπερεκμετάλλευση φτηνού και χωρίς δικαιώματα εργατικού δυναμικού στις τριτοκοσμικές χώρες, στις κοσμικές παραγωγικές μονάδες που παραμένουν στις καπιταλιστικές μητροπόλεις προωθείται η “συνεργασία” των εργαζομένων με τη διοίκηση: πριμ παραγωγικότητας, ταύτιση του εργαζόμενου με τα συμφέροντα της επιχείρησης, διαρκής “αυτοβελτίωση” των στελεχών μέσα από σεμινάρια και εξειδίκευση, ενώ για τις μη-ζωτικές θέσεις, επιλέγονται ανειδίκευτοι χωρίς δικαιώματα.

Η 1η Οκτώβρη 1908 είναι η ημερομηνία εισαγωγής στην εποχή της μαζικής παραγωγής, με την κυκλοφορία του πρώτου Μοντέλου-Τ της Ford. Η αλυσίδα παραγωγής αναπτύχθηκε ταχύτατα: 5 χρόνια αργότερα ένα αυτοκίνητο έβγανε κάθε 3 λεπτά από τα εργοστάσια της Ford. Ο “Φορντισμός” σήμανε μια νέα στρατηγική για τον καπιταλισμό: ανάπτυξη της μαζικής παραγωγής και αντικατάσταση των ειδικευμένων τεχνιτών από ημι-εκπαιδευμένους εργάτες στην αλυσίδα παραγωγής, γεγονός που επέτρεπε αυξημένο έλεγχο πάνω στην παραγωγική διαδικασία. Ήταν το πεδίο στο οποίο εμφανίστηκε και αναπτύχθηκε το “επιστημονικό μάντζεμντ” και ο αυτοματισμός που είχε προταθεί από τον Taylor –ένας “εκσυγχρονισμός” που μετέτρεπε την εργασία σε μια σειρά επαναλαμβανόμενων και ψυχοφθόρων μηχανικών

«Η ΔΥΝΑΜΗ ΜΕΣΑ ΑΠ' ΤΗ ΧΑΡΑ!»

Είναι χαρακτηριστικό το γεγονός πως τα δύο μοντέλα παραγωγής (φορντισμός - τογιότισμος) που κυριάρχησαν στον 20ο αιώνα προέρχονται από την αυτοκινητοβιομηχανία. Το αυτοκίνητο είναι το πρώτο προϊόν που γέννησε την κοινωνική φήγουρα του καταναλωτή –δενοντάς τον μαζί του με σχέσεις ζωής και θανάτου: μια ζωή θα δουλεύεις για να πληρώσεις δόσεις, να αγοράσεις καινούργιο αυτοκίνητο, να πληρώσεις βενζίνη... Ξόδατε όλο το πετρέλαιο στον κύκλο φώναζαν οι αντιπολεμικοί διαδηλωτές, ωστόσο, το συντριπτικά μεγαλύτερο ποσοστό του πετρελαίου χρησιμοποιείται για την κίνηση των 722 εκατομμυρίων αυτοκινήτων που υπάρχουν

πιταλισμού. Πλέον, μόνο μετανάστες τους χρησιμοποιούν για να συνευρίσκονται. Δεν είναι τυχαίο ότι ο πρώτος αυτοκινήτοδρόμος στον κόσμο ήταν η “Autobahn” Φρανκφούρτης-Βασιλείας που εγκαινιάστηκε από τον ίδιο το Χίτλερ στις 23 Σεπτέμβρη 1933. Η ενόπλητα του γερμανικού έθνους θα επιτυγχάνονταν (και) μέσα από την δημιουργία μιας τμήμας της δουλειάς στη μοναξιά της πλεόρασης στην αλλοτρίωση της ελεγχόμενης διασκέδασης και στα εμπορικά κέντρα. Με άλλα λόγια, μεταφορά από τόπο εκμετάλλευσης σε τόπο εκμετάλλευσης, και μάλλον με δικά σου έξοδα. Το αυτοκίνητο μετρέπει τους δρόμους σε αρτηρίες του κα-

πυταλισμού. Πλέον, μόνο μετανάστες τους χρησιμοποιούν για να συνευρίσκονται. Δεν είναι τυχαίο ότι ο πρώτος αυτοκινήτοδρόμος στον κόσμο ήταν η “Autobahn” Φρανκφούρτης-Βασιλείας που εγκαινιάστηκε από τον ίδιο το Χίτλερ στις 23 Σεπτέμβρη 1933. Η ενόπλητα του γερμανικού έθνους θα επιτυγχάνονταν (και) μέσα από την δημιουργία μιας τμήμας της δουλειάς στη μοναξιά της πλεόρασης στην αλλοτρίωση της ελεγχόμενης διασκέδασης και στα εμπορικά κέντρα. Με άλλα λόγια, μεταφορά από τόπο εκμετάλλευσης σε τόπο εκμετάλλευσης, και μάλλον με δικά σου έξοδα. Το αυτοκίνητο μετρέπει τους δρόμους σε αρτηρίες του κα-

• Σκεφθείτε αν η ζωή ήταν αλλιώς...

Πριν από μισό αιώνα ο Paul Goodman είχε υπολογίσει πως το 10% της εργασίας θα επαρκούσε για να ικανοποιηθούν οι βασικές ανάγκες.

Όποιο και αν είναι το ακριβές ποσοστό (το οποίο σήμερα θα πρέπει να είναι χαμηλότερο, αν και εξαρτάται από το τι θεωρεί ο καθένας ως βασικές ανάγκες) είναι φανερό πως το μεγαλύτερο τμήμα της εργασίας σήμερα είναι παράλογο και άχρηστο. Με την κατάρθρωση του εμπορευματοικού συστήματος, εκατοντάδες εκατομμύρια ανθρώπων που σήμερα παράγουν άχρηστα εμπορεύματα ή τα διαφημίζουν, τα πακετάρουν, τα μεταφέρουν, τα πουλάνε, τα προστατεύουν ή κερδίζουν από αυτά (πωλητές, υπάλληλοι,

επιστάτες, μάντζερς, τραπεζικοί, χρηματιστές, συνδικαλιστές ηγέτες, αστυνομικοί, πολιτικοί, δικηγόροι, δικαστές, δεσμοφύλακες, φύλακες, οικονομολόγοι, κατασκευαστές όπλων, στρατιώτες, διαφημιστές, τελωνειακοί, εφοριακοί, ασφαλιστές, σύμβουλοι επενδύσεων και αναριθμητοί άλλοι) θα μπορούσαν να μοιραστούν την εκτέλεση των συσσιαστικά λίγων αναγκαίων ασχολιών.

Προσθέστε τους ανέργους, οι οποίοι, σύμφωνα με πρόσφατη μελέτη του ΟΗΕ ξεπερνούν τον 30% του παγκόσμιου πληθυσμού. Αν αυτό το ποσοστό φαίνεται μεγάλο, είναι γιατί περιλαμβάνει φυλακισμένους, πρόσφυγες και πολλούς άλλους που συ-

νήθως δεν περιλαμβάνονται στις στατιστικές γιατί έχουν παραιτηθεί από την προσπάθεια να βρουν δουλειά, όπως οι αλκοολικοί ή οι τοξικοεξαρτημένοι ή όσοι επιλέγουν να χρησιμοποιούν την ενεργητικότητα τους για να αποφεύγουν τη δουλειά μέσα από το έγκλημα και τις απάτες. Προσθέστε εκατομμύρια ηλικιωμένων που θα ήθελαν να ασχολούνται με δραστηριότητες με νόημα, ενώ τώρα είναι εγκατελειμένοι σε βαρετά απόσυρση. Αλλά και τους έφηβους, ακόμα και τα παιδιά, που με χαρά θα συμμετείχαν σε δημιουργικές εκπαιδευτικές διαδικασίες αντί για τα σημερινά σχολεία, όπου το μόνο που διδάσκονται είναι η άγνοια και η υπακοή.

...ΠΟΥ ΕΠΙΤΡΕΠΕΙ ΤΗΝ ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

...στη μαζική κατανάλωση

Η μαζική κατανάλωση είναι η άλλη όψη της μαζικής παραγωγής. Στην πραγματικότητα, το ένα δεν θα μπορούσε να υπάρξει δίχως το άλλο. Και χωρίς αυτούς τους δύο βασικούς πυλώνες του, δεν θα μπορούσε να υπάρξει ούτε το καπιταλιστικό σύστημα. Πότε όμως ξεκίνησε αυτός ο φαύλος κύκλος;

Στις 5 Ιανουαρίου 1914 ο Χένρυ Φορντ ανακοίνωσε το διπλάσιο του μισθού των εργαζομένων στα εργοστάσια Ford, παράλληλα με τη μείωση του ωραρίου απ' τις 9 στις 8 ώρες και τη θέσπιση αδειών. Η εξαγγελία της “ημέρας των 5 δολλαρίων” όπως έγινε γνωστή (το ημερομίσθιο στις αυτοκινητοβιομηχανίες ήταν τότε 2,5 δολάρια) συνοδευόταν από έναν δούρειο ίππο: για να επωφεληθούν από τις νέες ευνοϊκές ρυθμίσεις, οι εργαζόμενοι έπρεπε να δεχτούν να ενταχθούν στο πρόγραμμα παρακολούθησης του “Τμήματος Κοινωνιολογίας των Εργοστασίων Ford” (!!!) –και φυσικά να εκπληρώνουν τους όρους του. Ερευνητές πεδίου είχαν το δικαίωμα να παρακολουθούν τους εργάτες στα σπίτια τους, για να διαπιστώνουν αν ήταν κατάλληλοι για τις νέες συνθήκες: έπρεπε να είναι σταθεροί οικογενειακά, τακτικοί, πειθαρχημένοι και κυρίως να μην “σπαταλάν” τα χρήματά τους αλλά να τα επενδύουν σε αγορές...

Όσοι δεν θα εκπληρούσαν τους όρους, θα έπαιρναν το μισό μισθό, με ορατή προοπτική την απόλυση.

Οι εργαζόμενοι αντιμετώπισαν αμέσως τον Ford “σαν πατέρα τους” ενώ οι περισσότεροι επιχειρηματίες της εποχής (και η Wall Street Journal) τον επέκριναν, θεωρώντας πως η κίνηση θα οδηγούσε στην καταστροφή του. Η απόληξη του Ford:

«Η καταβολή 5 δολλαρίων για 8ωρη εργασία ήταν η εξυπνότερη κίνηση μείωσης κόστους που κάναμε ποτέ».

Φυσικά ο Ford είχε δίκιο. Η κίνησή του μετέτρεψε τους εργάτες του από παραγωγούς αυτοκινήτων σε παραγωγούς/καταναλωτές αυτοκινήτων: από το 1914 ως το 1916, τα κέρδη της εταιρείας διπλασιάστηκαν, από τα 30 στα 60 εκ. \$. Ταυτόχρονα, οι εργάτες ταύτιστηκαν ολοκληρωτικά με την εταιρεία, τόσο με τα συμφέροντά της, όσο και με τον τρόπο ζωής που μέσω των κοινωνιολόγων της προσέφερε. Φυσικά ούτε κοιμούνται οι εργαζόμενοι, αλλά για να διώξει τα πλήθη που συγκεντρώνοντας στις πόλεις τους, ελπίζοντας να προσληφθούν...

• Νεύρωση: το ανώτατο στάδιο του καπιταλισμού

Τι θα συνέβαινε στην οικονομία αν θεραπευόμασταν από τις νευρώσεις μας; Από τη μανία για κατοχή αντικειμένων και ανθρώ-

όποια εξουσία; Από την ανασφάλεια της έλευσης κοινωνικότητας που μετατρέπεται σε απόκτηση κοινωνικότητας μέσω της ταύτισης με τον τηλεπόλο των media; Από την συναισθηματική νέκρωση που για να ανακουφιστεί μετατρέπεται σε κατανάλωση του ανθρώπινου πόνου μέσα από τα συγκλονιστικά ρεπορτάζ; Από το άγχος για να προλάβουμε το πλάνο παραγωγής, να προλάβουμε το φανάρι προτού γίνει κόκκινο, να προλάβουμε ν' αδυνατίσουμε πριν το καλοκαίρι, να προλάβουμε να μάθουμε το νέο τραγούδι της μόδας, να προλάβουμε να διασκε-

Δεν μπορείς να χορτάσεις με κάτι που ποτέ δεν ήθελες

δασουμε τρελλά στις διακοπές μας, να προλάβουμε να κάνουμε κεφάλι και να αποδείξουμε στον εαυτό μας και στους άλλους πόσο χαί είμαστε στα τρέντα κλαμπ; Η απάντηση είναι απλή: η εμπορευματοική/καταναλωτική οικονομία θα κατέρρεε, γιατί θα έχανε τον υπόβαθρο της, όλους εμάς, που δεχόμαστε με χαρά τις χρεούες αλυσίδες της καπιταλιστικής παράνοιας και κοιτάμε με μίσος ή φιλανθρωπία (το ίδιο κάνει) τους άλλους, αυτούς που είναι αλυσοδομένοι στον υπόλοιπο πλανήτη για να μπορεί η ασαρκόβροχος μηχανή του συστήματος να συνεχίζει το φαύλο κύκλο της.

Υποφέρουμε από μια πείνα της ψυχής την οποία προσπαθούμε να ικανοποιήσουμε με την υπερβολή στο φαγητό, στο ποτό, στο κάπνισμα, στις αγορές, στην τηλεθέαση, με το να τρέχουμε

Μερικοί αριθμοί:

150.000.000 είναι ο αριθμός των μεταναστών που θα χρειαστεί η Ευρωπαϊκή Ένωση μέχρι το 2025 (σύμφωνα με μελέτη ειδικής επιτροπής) ώστε να αποφεύγει τη μείωση του εργατικού της δυναμικού. **39%** είναι το ποσοστό των αλλοδαπών μεταξύ των φυλακισμένων στην Ελλάδα. Με άλλα λόγια, η πιθανότητα να βρεθεί ένας μεταναστής φυλακή (για το ίδιο αδίκημα) είναι 3-4 φορές μεγαλύτερη από ό,τι ένας Έλληνας. Το ίδιο ισχύει σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση, γεγονός που αποδεικνύει πως η “μηδενική ανοχή” στους απόκληρους δεν εφαρμόζεται μόνο στις ΗΠΑ. **2.000.000** είναι ο αριθμός των εργατών που σκοτώνονται κάθε χρόνο σε εργατικά ατυχήματα σε όλο τον κόσμο, σύμφωνα με το Διεθνή Οργανισμό Εργασίας (ILO). **270.000.000** είναι ο αριθμός των τραυματιών, σύμφωνα με τον ίδιο οργανισμό. Και στις δύο περιπτώσεις πρόκειται μόνο για τα επίσημα καταγεγραμμένα περιστατικά.

πών; Από το κόμπλεξ κατωτερότητας απέναντι στα πρότυπα; Από το κόμπλεξ ανωτερότητας απέναντι στους κάθε φορά κατώτερους; Από την ανικανοποίητη επιθυμία για μια ζωή σύμφωνη με τη μοίρα του ανθρώπου που διαστρέφεται σε μόνιμο καθεστώς ανικανοποίητου το οποίο με τη σειρά του θεραπεύεται μόνο προσωρινά, με την κατοχή κάθε φορά του πιο καινούργιου προϊόντος; Από τη νευρώση του ανταγωνισμού (που μετατράπηκε μάλιστα σε αρετή: “ανταγωνιστικότητα”) και της σύγκρισης; Από τη νευρώση της εξουσίας ή την φοβική ασφάλεια μέσω της υποταγής στην

γαζόμενους απασχολημένους, αλλά και η λούφα (το να δουλεύεις-όσο-ποιο-αργά-μπορείς-μέχρι-να-σε-πά-ρουν-χαμπάρι), το σαμποτάζ για παράδειγμα (πέραν του να συμπληρώνουν χαρτούρα, να χρεώνουν τους ασθενείς κλπ) προσπαθούν με περιορισμένη επιτυχία να αντιμετωπίσουν κάθε λογής κοινωνικής προέλευσης προβλήματα: εργατικά ατυχήματα, ψυχολογικές ασθένειες και ασθένειες προερχόμενες από στρες, περιβαλλοντική μόλυνση, υποσιτισμό, για να μην αναφερθούν στους πολέμους και τις επιδημίες που συνήθως τους συνοδεύουν –προβλήματα που θα εξαφανίζονταν σε μια απελευθερωμένη κοινωνία, αφήνοντας τους εργαζόμενους στην υγεία να επικεντρωθούν στην βασική προληπτική ιατρική.

Σκεφθείτε επίσης το τεράστιο ποσοστό εσκεμμένα χαμένης εργασίας: εργασίες που έχουν σχεδιασθεί απλά για να κρατούν τους εργα-

Από τα γενετικά μεταλλαγμένα...

Οι γενετικά μεταλλαγμένοι (ή γενετικά τροποποιημένοι –ΓΤ– όπως πιο εύσημα καθιερώθηκε να ονομάζονται) οργανισμοί δεν είναι η πρώτη απόπειρα ριζικής ανατροπής της γεωργικής παραγωγής από το καπιταλιστικό σύστημα. Προηγήθηκαν οι μονοκαλλιέργειες και η “πράσινη επανάσταση”. Το τοπίο σήμερα εμφανίζεται ιδιαίτερα απειλητικό, ειδικά με την εφαρμογή της εμπορικής κατοχύρωσης γενετικού υλικού (βλ. *διπλανή σελίδα*).

Από τις μονοκαλλιέργειες...

Στο τρίτο κόσμο η συλλογική ιδιοκτησία γης και η καλλιέργεια σύμφωνα με τις ανάγκες ήταν μέχρι πολύ πρόσφατα η συνήθης πρακτική –και η πιο εχθρική για τον καπιταλισμό. Όσο οι άνθρωποι είχαν ένα κομμάτι γης, παρήγαγαν τουλάχιστον όσα χρειαζόνταν και ζούσαν αυτοειρωμένοι σε τοπικές αγροτικές κοινότητες, δεν συνανούσαν στην μεταφορά τους στις πόλεις ως φτηνά χέρια εργασίας. Χρειάστηκε άμεση καταστολή και αθρόες εισαγωγές προϊόντων φτηνότερων από τα ντόπια (*καλαμπόκι για την περίπτωση της Λατινικής Αμερικής, ρυζιού και σιτηρών για την περίπτωση της Ασίας*) ώστε να υποχρεωθούν οι αγρότες να εγκαταλείψουν τη γη τους. Κάπως έτσι προέκυψαν οι μεγάλες ιδιοκτησίες, οι φυτείες με μονοκαλλιέργειες κατά τη διάρκεια της αποικιοκρατίας. Οι μονοκαλλιέργειες επιβλήθηκαν όχι για να αυξήσουν την παραγωγή (*γεγονός που έτσι και πάρος αμφισβητείται*) αλλά για να αυξήσουν τον κοινωνικό έλεγχο με τη συγκέντρωση της παραγωγής, των εργατικών χεριών και τη διάρρηξη των κοινοτικών θεσμών.

Στο σταυρό της Bayer

Η Bayer AG είναι μια τερστία χημική και φαρμακευτική πολυεθνική με έδρα τη Γερμανία. Έχει εξοπλωθεί σε όλο τον πλανήτη ενώ οι πωλήσεις της ξεπερνούν τα 30 δισ. \$ ετησίως. Είναι χωρισμένη σε τέσσερις τομείς: Υγεία, Γεωργία, Πολυμερή (*πλαστικά, συνθετικό ελαστικό*) και Χημικά. Πρόσφατα αγόρασε τον τομέα ΓΤ της Aventis.

Τα πρώτα σημαντικά βήματα στα 127 χρόνια της ύπαρξης της ήταν η κατασκευή του συνθετικού ζιζανιοκτόνου *Antinolin* (1892), της *Aspirin* (1897) της *Heroin* (1898 –σε εργαστήριά της κατασκευάστηκε και η *Μεθαδόνη*, κατά τη διάρκεια του Β' παγκόσμιου πόλεμου) και του συνθετικού ελαστικού *Buna* (1915). Κατά τη διάρκεια του Α' παγκόσμιου πολέμου, η Bayer κατασκεύαζε χημικά όπλα, ανάμεσά τους το αέριο χλωρίνης, υπεύθυνο για χιλιάδες θανάτους στα χαρακώματα. Το 1925, η Bayer συγχωνεύτηκε με τις BASF, Hoechst, AGFA κ.ά. σχηματίζοντας την **IG Farben Trust**. Η IG Farben, ως κορυφαία χημική βιομηχανία στη ναζιστική γερμανία, εγκατέστησε εργαστήρια σε όλη την κατεχόμενη ευρώπη κατά τη διάρκεια του Β' παγκ. πολέμου, χρησιμοποιούσε κρατούμενους στα εργοστάσιό της (διηύχθηκε μάλιστα και δικό της στρατόπεδο συγκέντρωσης), πραγματοποιούσε πειράματα σε κρατούμενους και κατασκεύαζε το *Zyklon B* που χρησιμοποιούνταν στους θάλαμους αερίων.

Ο διαβόητος **Josef Mengele** πραγματοποιούσε τα πειράματά του (κυρίως σε 1.500 περιπτώσεις διδύμων) σε εργαστήρια της IG Farben με σκοπό τη γενετική αναπαραγωγή τέλειων άρειων. Σε άλλες περιπτώσεις, κρατούμενοι μολύνονταν με μικρόβια για να διαπιστωθεί η αποτελεσματικότητα φαρμακευτικών σκευασμάτων της εταιρείας.

Στις 29 Ιουλίου 1948, στη δική της Νυρεμβέργης, 12 διευθυντές της IG Farben καταδικάστηκαν για μαζικούς φόνους και καταναγκαστική εργασία κρατούμενων. Η μεγαλύτερη ποινή που επιβλήθηκε ήταν 7 (επτά!) χρόνια, καθώς η τεχνονομία της IG Farben αλλά και μεγάλο τμήμα των επιστημόνων της “απορροφήθηκε” από τους συμμάχους....

Μετά τον πόλεμο, η Bayer ανασυστάθηκε, δεχόμενη μεγάλη βοήθεια από τις δημοκρατικές κυβερνήσεις της Δύσης.

Σήμερα η Bayer έχει 350 θυγατρικές σε ολόκληρο τον κόσμο και 117.300 υπαλλήλους. Μεγαλομέτοχοι στη Bayer είναι:

- η ασφαλιστική **Allianz**
- η αλυσίδα σουπερ μάρκετ **Metro AG** με 1.900 υποκαταστήματα υπό τις επωνυμίες Metro, Makro και Galeria Kaufhof

...και στα γενετικά μεταλλαγμένα

Από τη δεκαετία του '80 οι πολυεθνικοί κολοσσοί διαβλέπουν ένα εμπορικό αδιέξοδο στο εκβιομηχανισμένο μοντέλο αγροτικής παραγωγής: παρά την εντεινόμενη χρήση φυτοφαρμάκων, η αύξηση των αποδόσεων είναι οριακή, τα φυτο-σταίλεα την αντεξουσία των γεωργών, κάταφερε πλήγμια στην αυτο-θέσμιση των αγροτικών κοινοτήτων, των οποίων η πολιτική αυτονομία και επιβίωση εξαρτάται άμεσα από την υλική ανάπτυξη.

Τα υβρίδια είχαν ανοίξει το δρόμο, ωστόσο δεν εξασφάλιζαν την πλήρη εξάρτηση των παραγωγών στις εταιρείες, ούτε προσέφε-

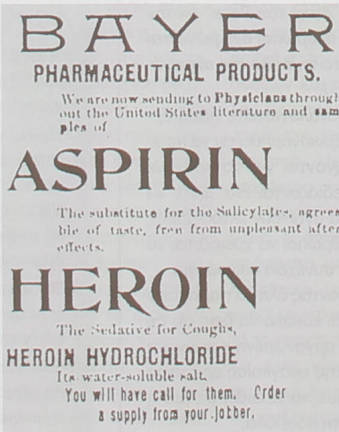
ραν σε αυτές τον απόλυτο έλεγχο στο σχεδιασμό και τη διακίνηση της τροφής. Κάτι τέτοιο όμως μπορούν να πετύχουν οι γενετικά μεταλλαγμένοι σπόροι, ιδιαίτερα δε αυτοί που επιπλέον είναι και στερείροι. Οι εταιρείες με αυτό τον τρόπο γίνονται αποκλειστικοί κάτοχοι και ρυθμιστές της παγκόσμιας παραγωγής της τροφής και έτσι της ίδιας της ζωής.

Το 1996 είναι η χρονιά της επίσημης έναρξης καλλιέργειας ΓΤ φυτών για εμπορική εκμετάλλευση. Ένα από τα πρώτα και πιο πολυδιαφημιζόμενα βιοτεχνολογικά επι-

τεύγματα είναι η δημιουργία ΓΤ φυτών με ανθεκτικότητα στα ζιζανιοκτόνα. Χαρακτηριστική περίπτωση είναι η ΓΤ σόγια **Roundup Ready** της **Monsanto** με ενσωματωμένα γονίδια αντοχής στο γνωστό ομόνυμο ζιζανιοκτόνο που παράγει η ίδια εταιρεία.

Σήμερα υπάρχουν 58.000.000 εκτάρια καλλιεργιών –το 1/5 της παγκόσμιας παραγωγής σε σημαντικές σοδείες όπως σόγια, καλαμπόκι και βαμβάκι– και 6 εκατ. αγροτών που σχετίζονται με τους τροποποιημένους σπόρους, κυρίως σε ΗΠΑ, Καναδά και Αργεντινή.

- ο ενεργειακός κολοσσός **RWE** με 500 εταιρείες υπό τον ελεγχό του, ανάμεσά τους κατασκευαστικές και εξορυκτικές εταιρείες, εταιρείες παροχής ηλεκτρικής ενέργειας, η εταιρεία φυσικού αερίου της Τσεχίας, η εταιρεία πυρηνικής ενέργειας Nukem Nuklear GmbH κ.ά
- η μεγαλύτερη τράπεζα της Γερμανίας, η **Deutsche Bank**.

Η εγγληματική παράδοση της Bayer συνεχίζεται αμείωτη. Τον Οκτώβριο του 2001 αποκαλύφθηκε ότι η **H.C. Starck**, θυγατρική της Bayer, επεξεργάζεται το 80% του Κολτανίου που προέρχεται από το Κογκό (βλ. σελ. 5).

Νωρίτερα, το 2000, η Bayer είχε υπογράψει συμφωνία στρατηγικής συμμαχίας με τη βρετανική **PPL Therapeutics**. Η τελευταία είναι πρωτοπόρος της γενετικής τεχνολογίας και της παρασκευής ανθρώπινων πρωτεϊνών για θεραπευτικούς λόγους. Είναι επίσης πρωτοπόρος στην κλωνοποίηση: το γνωστότερο επίτευγμά της είναι η *προβατίνα Ντόλυ*.

Το 2001, η Bayer αγόρασε την κορυφαία στα ΓΤ προϊόντα **Aventis CropScience**. Με αυτή την εξαγορά, η **Bayer CropScience** έγινε η δεύτερη μεγαλύτερη εταιρεία αγροχημικών και σπόρων στον κόσμο. Είναι επίσης η εταιρεία που πιέζει για την ελεύθερη διακίνηση ΓΤ σπόρων και προϊόντων στην Ευρώπη και είναι από τις ελάχιστες εταιρείες που εξάγουν ΓΤ στις ΗΠΑ και τον Καναδά. Αυτή τη στιγμή η Bayer είναι ιδιοκτήτης των μισών ποικιλιών ΓΤ προϊόντων που έχουν υποβάλει αίτηση για καλλιέργεια στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Ανάμεσά τους περιλαμβάνονται ποικιλίες ηλιανθού για παρασκευή ηλιέλαιου καθώς και μια ποικιλία καλαμποκιού, που όλα διαφημίζονται ως ανθεκτικά στο ζιζανιοκτόνο Liberty, το οποίο συμπτωματικά κατασκευάζει η ίδια η Bayer!

...στην κατοχύρωση γονιδίων

Την αποκλειστική επικράτηση των τροποποιημένων σπόρων και την επίτευξη του απόλυτου ελέγχου της τροφής υποβοηθούν οι «**Νόμοι για τα Πνευματικά Δικαιώματα που Σχετίζονται με το Εμπόριο**» (**Trade Related Intellectual Property Rights –TRIPS**). Με τα TRIPS οι πολυεθνικές κρατούν σε ομηρία τους γεωργούς, κατοχυρώνουν την ιδιοκτησία φυτών γνωστών από χιλιετίες, πατεντάρουν ακόμα και γονίδια –ζώων, φυτών και ανθρώπων.

Το πρώτο κείμενο για τα TRIPS κατατέθηκε το 1995, στον τελευταίο γύρο διαπραγματεύσεων της Γενικής Συμφωνίας για τους Δασμούς και το Εμπόριο GATT, στη σύνοδο δηλαδή που ιδρύθηκε ο Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου (ΠΟΕ). Το άρθρο 27.3 (b) που αναφέρεται στους ζωντανούς οργανισμούς συμπληρώθηκε το 1999 στο Σηάτλ. Καμμία χώρα-μέλος του ΠΟΕ δεν μπορεί να εξαίρει προϊόντα αν δεν συμμορφωθεί με τη συμφωνία.

Ο αγρότης που επιθυμεί να προβεί σε καλλιέργεια ΓΤ φυτών πρέπει να υπογράψει προσωπικό δεσμευτικό συμβόλαιο συντεταγμένο από την εταιρεία και να αποδεχτεί τους όρους του μισθωτηρίου.

Monsanto

Η Monsanto είναι ο μεγαλύτερος πωλητής ΓΤ σπόρων στον κόσμο. Το 1999, τα προϊόντα της φύτευαν στο 88% των καλλιεργειών με ΓΤ στις ΗΠΑ. Το RoundUp της Monsanto είναι το φυτοφάρμακο με τις μεγαλύτερες πωλήσεις στον κόσμο.

Αλλα γνωστά προϊόντα της εταιρείας είναι το αέριο χημικού πολέμου Agent Orange και το υποκατάστατο ζάχαρης NutraSweet. Η Monsanto είναι εφευρέτης της “τεχνολογίας εξολόθρευσης”, της παρασκευής δηλαδή ΓΤ σπόρων που γεννούν στείρα φυτά.

Η Monsanto, μιας και είναι ο πρωταγωνιστής στον τομέα, έχει βρεθεί στο στόχαστρο περισσότερο από τις υπόλοιπες εταιρείες ΓΤ, συχνά βοηθώντας τις να συνεχίζουν κρυφά αυτά για τα οποία η Monsanto καταγγέλεται δημόσια. Ιδιαίτερα άσχημο για την Monsanto είναι το κλίμα στην Ινδία, όπου επιχειρήσει να επιβάλει την καλλιέργεια του “ανθεκτικού σε φυτοφάρμακα” βαμβάκιού της, ενώ συγχρόνως προσπάθησε να πατεντάρει το δέντρο Neem, ένα παραδοσιακό ινδικό φυτό με χρήση τόσο φαρμακευτική όσο και διατροφική. Ινδοί χωρικοί έχουν επανειλημμένα πυρπολήσει σοδείες της Monsanto και έχουν καταστρέψει ολοσχερώς εγκαταστάσεις της.

Αγρότες πυρπολούν χωράφι με μεταλλαγμένα στην Ινδία.

Στον Καναδά και τις ΗΠΑ έχουν ήδη γίνει διάξεις αγροτών και έχουν εκδοθεί καταδικαστικές αποφάσεις εναντίον τους, μετά από μηνύσεις της εταιρείας αγροχημικών και τροποποιημένων και συμβατικών σπόρων Monsanto. Οι αγρότες επιχειρήσαν να φυτεύσουν εκ νέου σπόρους που είχαν βλαστήσει από τη σοδειά τους. Τα δικαστήρια δι-καζόνται πνευματικής ιδιοκτησίας.

Το νέο σκληρό που σπίνουν οι πολυεθνικές της διατροφής, οι βιοτεχνολογικές εταιρείες και οι “Νόμοι για τα Πνευματικά Δικαιώματα για το Εμπόριο”: τροποποιημένα επισφαλής για την υγεία και το πε-

ριβάλλον μαζί με αντούσια τμήματα της ίδιας της ζωής (μικροοργανισμοί, τμήματα φυτών, ζώων, αλυσίδων ανθρώπων κυττάρων) που βρισκονται **υπό καθεστώς ιδιοκτησίας** βιομηχανικών κολοσσών, συνεχιζόμενη λεηλασία των φυσικών πόρων του πλανήτη για τα συμφέροντα των λίγων, το μικρόβιο της ιδιοκτησίας να μολύνει κάθε δραστηριότητα της ανθρώπινης ζωής, την ίδια τη ζωή. Όλα αυτά στο όνομα και την επιδίωξη του κέρδους και της εξουσίας πάνω στους ανθρώπους και τη φύση.

“Τα γονίδιά σου μας ανήκουν”

Η εμπορική κατοχύρωση γενετικού υλικού εκτός του ότι μετατρέπει τους καλλιεργητές σε όμηρους των πολυεθνικών, (α) δίνει στις τελευταίες το δικαίωμα ιδιοκτησίας φυτών γνωστών από χιλιετίες και (β) μεταφέρει την ιδιοκτησία κυριολεκτικά σε μοριακό επίπεδο. Μερικά χαρακτηριστικά παραδείγματα:

Α Το 1997 η πολυεθνική Rice Tek κατοχύρωσε πατέντες για το ινδικό ρύζι Basmati μέσα από το γραφείο ευρεσιτεχνίας των ΗΠΑ. Ανάλογη περίπτωση είναι αυτή του ρυζιού Jasmine από την Ταϊλάνδη. Στη Βραζιλία, πολυεθνικές όπως η DuPont και η Monsanto έχουν ήδη πατεντάρει περισσότερα από τα μισά από τα 55.000 φυτικά είδη της χώρας. Οι εξι εταιρείες (Syngenta, Aventis-Bayer CropScience, Dow, Du Pont, Mitsui και Monsanto) που ελέγχουν το 98% της παγκόσμιας αγοράς ΓΤ προϊόντων, έχουν επίσης υπό τον έλεγχό τους το 60,8% των πατεντών που έχουν χορηγηθεί για το ρύζι, το 70,8% για το σάρι, το 71% για το καλαμπόκι, το 76% για τη σόγια και το 46,7% για το σόργο.

Β Η αποκωδικοποίηση του ανθρώπινου γενετικού υλικού έχει ανατεθεί σε δύο ερευνητικά κέντρα σε όλο τον κόσμο: τη Celera Genomics και το Sanger Center. Τα δύο κέντρα απομονώνουν εκατοντάδες γονίδια και με την πρόφαση πως κάποια άλλη εταιρεία θα καταθέσει αίτηση για πατέντα πάνω στα γονίδια αυτά εμποδίζοντας την ερευνητική διαδικασία, πατεντάρουν τα περισσότερα στο όνομά τους. Έτσι, τα δύο κέντρα στην ουσία λειτουργούν ως διαχειριστές των γονιδίων πουλώντας την άδεια χρήσης τους για υπέρογκα ποσά.

ΓΕΝΕΤΙΚΑ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

Στις 13 Μάη 2003, κατά τη διάρκεια της άτυπης συνόδου των υπουργών γεωργίας της ΕΕ ο επίτροπος για θέματα υγείας και προστασίας των καταναλωτών Ντ. Μπερν ανακοίνωσε ότι τον Ιούλιο θα είναι έτοιμη η νέα νομοθεσία για τα μεταλλαγμένα προϊόντα. Υποστήριξε ότι τα μεταλλαγμένα προϊόντα είναι ασφαλή, ρίχνοντας στους επιστήμονες την ευθύνη να αποδείξουν την τοξικότητά τους και τη συμβολή τους σε αλλεργικά φαινόμενα. Την ίδια μέρα, ο αντιπρό-

σωπος των ΗΠΑ στον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου (ΠΟΕ) Ρόμπερτ Ζέλικ ανακοίνωσε πως οι ΗΠΑ και δώδεκα ακόμη χώρες θα προσφύγουν στον ΠΟΕ με σκοπό να επιτραπεί η ελεύθερη κυκλοφορία των μεταλλαγμένων στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Ο Μπερν χαρακτήρισε “εντυπωσιακή” την ενέργεια των ΗΠΑ: «Εγώ», τόνισε με έμφαση, «εκτελώ τις εντολές των χωρών της Ένωσης για μια νομοθεσία που θα ενημερώνει με ακρίβεια και σαφήνεια τον καταναλωτή.

Εκείνος τελικά θα αποφασίζει. Γι' αυτό θεωρώ “εντυπωσιακή” την ενέργεια του εμπορικού μας εταίρου (ΗΠΑ)». Τα κριτήρια με τα οποία θα αποφασίζει ο καταναλωτής έκανε σαφή, κατά τη διάρκεια της συνόδου, ο αρμόδιος για τη Γεωργία επίτροπος Φρανς Φίσελερ, ο οποίος τόνισε με έμφαση ότι «η ποιότητα έχει την τιμή της». Με άλλα λόγια, ακριβά προϊόντα βιολογικής καλλιέργειας για τους έχοντες, μεταλλαγμένα σε συμφέρουσα τιμή για τους υπόλοιπους.

Η ΧΑΡΑ ΤΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗΣ

Ποτέ στην Ιστορία δεν έχει υπάρξει τόσο μεγάλη αντίθεση ανάμεσα σε αυτό που υπάρχει και σε αυτό που θα μπορούσε να υπάρξει. Αμέτρητος φυσικός πλούτος και ανθρωπίνος μόχθος δαπανώνται αποκλειστικά και μόνο για την αναπαραγωγή του συστήματος, ενώ δισεκατομμύρια άνθρωποι είναι καταδικασμένοι σε θάνατο από πείνα ή στην επιβίωση στα κατέργα της νεοαποικιοκρατίας. Την ίδια ώρα εμείς, οι προνομιούχοι υπήκοοι του πρώτου κόσμου, εγκλωβισμένοι σε ωράρια εργασιών χωρίς νόημα όπου παράγονται σκουπίδια, απολαμβάνουμε το προνόμιο της νευρωτικής κατανάλωσης του κενού. «Η ευαισθησία είναι συνώνυμο της αδυναμίας» μάς φωνάζουν οι σειρήνες των media. Κυνισμός, αμηνσία, λήθη, ασφυξία. Η επαναφορά του επαναστατικού προτάγματος στην καθημερινή ζωή είναι το καλύτερο γιατρικό.

Δεν είναι αναγκαίο να αναφερθούμε σε όλα τα προβλήματα του σημερινού κόσμου –τα περισσότερα είναι ευρέως γνωστά και ανεπιθύμητα αποκλειστικά σε αυτά, τότε το μέγεθος της φρίκης τους θα μας αδραντοποιήσει. Από την άλλη μεριά, ακόμα και αν είμαστε αρκετά κυνικοί ώστε να παρατηρούμε απαθείς τις δυστυχίες των άλλων, η παρούσα κοινωνική χειροτέρευση επιβάλλεται σε όλους μας. Όσοι

Βύχελμ Ράιχ είχε δίκιο όταν έλεγε πως οι ψυχολογικά κατεσταλμένοι έχουν λιγότερες δυνατότητες να οραματιστούν την κοινωνική απελευθέρωση, δεν είχε προσθέσει το πόσο **ψυχολογικά απελευθερωτική** μπορεί να είναι η διαδικασία της κοινωνικής εξέγερσης.

Υπάρχουν περισσότερες δυνατότητες από ό,τι φαίνεται με πρώτη ματιά. Μόλις αρνηθείς την ταπείνωση, αυτές αρχίζουν να ξεπροβά-

σιαστικά επικεντρωθεί στο θέμα της **συνειδησης**: αυτό που είναι πραγματικά το εμπόδιο είναι η **καλλιεργημένη άγνοια των ανθρώπων για τη συλλογική τους δύναμη** (η φυσική καταστολή σε κοινωνικές ομάδες είναι εφικτή μόνο εφόσον οι κοινωνικές συνθήκες κρατούν τον υπόλοιπο πληθυσμό υποταγμένο). Επομένως ένα μεγάλο ποσοστό της ριζοσπαστικής πρακτικής έχει ανηθικό χαρακτήρα: η επίθεση στις διάφορες μορφές ψευδούς συνειδησης που εμποδίζουν τους ανθρώπους από το να συνειδητοποιήσουν τις θετικές τους δυνατότητες.

Όταν κεντρικά ζητήματα εκτίθενται δημόσια, οι παραλογισμοί που ευδοκίμουν από την κάλυψη της ψυχολογικής καταστολής τελούν να αποδυναμώνονται, όπως τα μικρόβια που εκτίθενται στον ήλιο και τον καθαρό αέρα. Ακόμα και αν η νίκη φαντάζει μακρινή προοπτική, υπάρχει η ικανοποίηση του

Τα καλύτερα σχέδια είναι αυτά που αξίζουν γι' αυτό που είναι, ενώ συγχρόνως εμπεριέχουν μια πρόκληση απέναντι σε κάποια θεμελιώδη όψη του συστήματος. Σχέδια που δίνουν στους ανθρώπους τη δυνατότητα να συμμετάσχουν σε σημαντικά ζητήματα, ανάλογα με το βαθμό του ενδιαφέροντός τους, ενώ συγχρόνως ανοίγουν το δρόμο για πιο ριζοσπαστικές δυνατότητες. Σχέδια που απελευθερώνουν χώρους και χρόνους από την κυριαρχία όχι για τη δημιουργία νησιδών ευλακτικής ευτυχίας μέσα στον καπιταλισμό, αλλά για να παίρνεις ανάσες ελευθερίας και γεύσεις ανθρωπιάς που να σε κάνουν να ζητάς πάντα περισσότερες –και όχι μόνο ή πρώτα για σένα, αλλά για όλους. **“Είμαστε ό,τι κάνουμε για να” αλλάζουμε αυτό που είμαστε”**. Κινήματα που συσπειρώνονται γύρω από μια αφηρημένη αντιπαράθεση –ενάντια στον πόλεμο, ενάντια στην παγκοσμιοποίηση, ακόμα κι ενάντια στον καπιταλισμό– πιθανόν να καταφέρουν να συσπειρώσουν μεγάλο αριθμό ατόμων. Αν όμως δεν είναι βασισμένα σε μια επαναστατική καθημερινότητα δεν αποτελούν παρά μια ακόμα εκδοχή οπαδών κάποιου προϊόντος –και δεν είναι το μόνο που φέρνει την ταμπέλα “επαναστατικό”. Όσοι έχουν αγαθές προθέσεις σύντομα αντιλαμβάνονται τη γέννηση νέων ηγετών, την αναπαραγωγή ρόλων, την πνευματική μιζέρια και την αυξανόμενη ανία.

Υπάρχει μια ζοτική, αν και μερικές φορές δυσδιάκριτη, διαφορά ανάμεσα στο να πολεμάς τα κοινωνικά δεινά και στο να τρέφεται από αυτά, να επιβεβαιώνεις την ύπαρξή σου χάρη στην αναφορά της μοχθηρίας του αντίπαλου και της δυστυχίας της ανθρωπότητας. Οι άνθρωποι δεν ενδυναμώνονται με το να πνίγονται σε μια αίσθηση θύματος. Η ατομική αυτονομία δεν αναπτύσσεται με την καταφυγή στη συλλογική ταυτότητα μιας ομάδας. Ο ριζοσπαστικός διάλογος δεν αναπτύσσεται με την καταγγελία όσων δεν ανταποκρίνονται σε κάποια πολιτική ορθοδοξία, πόσο μάλλον με την επιδίωξη για δημοκρατία μιας πολιτικής ορθοδοξίας.

Η ανάπτυξη του καπιταλισμού στη Δύση μάς έχει μπλέξει σε ένα κουβάρι καταναγκασμών, συννενοχίας, εναλλαγής στους ρόλους του θύτη και του θύματος. Δεν είναι πάντα εύκολο να ξερίσεις που πρέπει να τραβήξεις μια γραμμή, να βάλεις το όριο. Το θέμα είναι **να το βάλεις κάπου**, να σταματήσεις να ασχολείσαι με ενοχές και φλυαρίες, ανταγωνισμούς και αυτοεπιβεβαιώσεις και να **περάσεις στην επίθεση**.

Μόνο σε μένα

Εγώ δεν είμαι μόνο αυτός που βλέπεις
Εγώ δεν είμαι μόνο αυτός που ξέρεις
Δεν είμαι μόνο αυτός που θα 'πρεπε να μάθεις

Κάθε επιφάνεια της σάρκας μου
και κάπου τη χρωστώ
Αν σ' αγγίζω με την άκρη
του δαχτύλου μου
σ' αγγίζουν εκατομμύρια άνθρωποι
Αν σου μιλήσει μια λέξη μου
Σου μιλάνε εκατομμύρια άνθρωποι
Αν σ' αγγίζω με την άκρη
του δαχτύλου μου
σ' αγγίζουν εκατομμύρια άνθρωποι

Θ' αναγνωρίσεις άραγε τ' άλλα κορμά
που πλάθουν το δικό μου;
Θα βρεις τις πατημασιές μου μέσα
σε μυριάδες χιόνια;

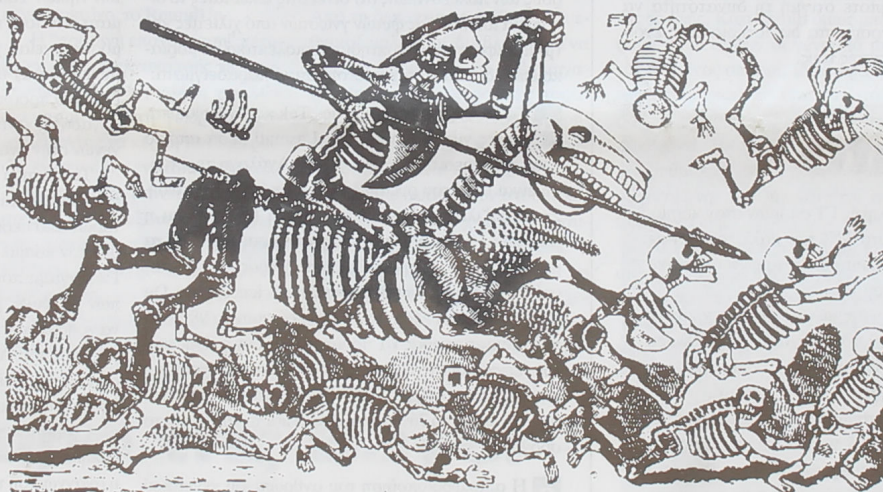
Είμαι κι ό,τι έχω υπάρξει
Ό,τι έχω υπάρξει και πια δεν είμαι
Τα πεθαμένα μου κίτταρα,
οι πεθαμένες μου πράξεις,
οι πεθαμένες σκέψεις μου

Γυρνάν τα βράδια να ξεδιψάσουν
το αίμα μου
Γυρνάν τα βράδια να ξεδιψάσουν
στο αίμα μου

Είμαι ό,τι δεν έχω γίνει ακόμα
Μέσα μου σφυροκοπάει η σκαλωσιά
του μέλλοντος
Είμαι ό,τι πρέπει να γίνω
Γύρω μου οι φίλοι απαιτούν
οι εχθροί απαγορεύουν

Μη με γυρέψεις αλλού μονάχα εδώ
να με γυρέψεις
Μόνο σε μένα

Τ. Πατρίκιος, 1952

José Guadalupe Posada: Ο Δον Κιχώτης

δεν αντιμετωπίζουν άμεση φυσική καταπίεση, έχουν και πάλι να αντιμετωπίσουν την πνευματική καταπίεση που επιβάλλεται από έναν κόσμο που χαρακτηρίζεται όλο και περισσότερο από μοχθηρία, άγχος, ασχήμια και άγνοια. Όσοι ξεφεύγουν από την οικονομική φτώχεια, δεν μπορούν να γλυτώσουν από την **γενικευμένη μιζέρια** της ζωής.

Ακόμα και η ίδια η ζωή σε αυτό το πλαίσιο δεν θα συνεχιστεί για πολύ. Η λεηλασία του πλανήτη από την παγκόσμια ανάπτυξη του καπιταλισμού μας έχει οδηγήσει στο σημείο όπου πιθανόν η ανθρωπότητα δεν εκλείψει στις επόμενες δεκαετίες.

Υπάρχουν πολύ στενά όρια στο πόσο μπορεί κανείς να απελευθερωθεί ατομικά (ή να αναθρύνει απελευθερωμένα παιδιά) σε μια άρρωστη κοινωνία. Αν όμως ο

λουν και μάλιστα πολύ απλές. Και πρέπει από κάπου να ξεκινήσεις –περιμένεις να μάθεις κολύμπι χωρίς να βραχείς;

Μερικές φορές μια μικρή δράση είναι να ξεφύγεις απ' τη φλυαρία του θεάματος και να χτίζεις μια δική σου, στέρεη προοπτική. Δεν χρειάζεται να είναι κάτι μνημειώδες, αν τίποτε άλλο δεν σου έρχεται στο μυαλό ένα αυθαίρετο ρίσκο μπορεί να είναι αρκετό, κάτι για να ταρκακονήσεις τα πράγματα και να σε ξυπνήσει. Άλλες φορές είναι αναγκαίο να σταματήσεις, να σπάσεις την αλυσίδα των καταναγκασμών και να σχεδιάσεις. Να καθαρίσεις τον αέρα, να δημιουργήσεις ένα μικρό ελεύθερο χώρο, απαλλαγμένο από την σύγχυση και τον αυτοεγκλωβισμό.

Εδώ και 3-4 δεκαετίες το πρόβλημα για τη δημιουργία μιας απελευθερωμένης κοινωνίας έχει ου-

να πολεμάς γι' αυτό που πιστεύεις αντί του να ηττάσαι μέσα στο διεστανό και την υποκρισία.

Η συνείδηση των ανθρώπων δεν “ξυπνάει” με το να τους θάφεις κάτω από τρομακτικές ιστορίες ή να τους γεμίζεις με πληροφορίες. Οι πληροφορίες που δεν τις επεξεργάζονται κριτικά και δεν τις χρησιμοποιείς, γρήγορα ξεχνούνται. Η πνευματική, όπως και η φυσική υγεία, απαιτούν μια ισορροπία ανάμεσα στο τι εσωτερικεύουμε και στο πως το αξιοποιούμε. Μερικές φορές μπορεί να είναι αναγκαίο να υποχρεώσεις τους εφησυχασμένους πολίτες να αντιμετωπίσουν μια εξωφρενική πραγματικότητα που αγνοούν, όμως ακόμα και τότε, η εμμονή συνήθως δεν πετυχαίνει παρά το να τους οδηγήσει στο να ξεγλυστρίσουν προς ένα λιγότερο βαρετό και καταθλιπτικό θέαμα.